

CİZRE SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI YAŞANAN OLAYLAR

İNCELEME RAPORU*

04 EYLÜL 2015 - 12 EYLÜL 2015

21 Eylül 2015/Diyarbakır.

*Bu Rapor üç farklı tarihte Cizre'ye yapılan inceleme ziyaretleri sonunda edinilen bilgi ve belgeler derlenerek Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir ELÇİ tarafından kaleme alınmış ve Diyarbakır Barosu Yönetim Kurulu'nun 09.09.2015 tarih ve 101/5sayılı kararıyla açıklanmasına ve kamuoyuna sunulmasına karar verilmiştir.

REPORT SUMMARY

The curfew declared by Şırnak Governorship Office in Cizre town on 4 September 2015 lasted until 12 September 2015 and during this time all communication means connecting Cizre to the outside world had been cut with a very few exceptions. Within the same period all the roads to Cizre town have been blocked by barricades of security forces. The armoured military or police vehicles and tanks besieged all around the town.

All public services including water, electricity, garbage collection, health, education, legal services had been interrupted altogether during the curfew. Dwellers had been deprived of all basic life needs such as food, medicine, milk, infant formula etc. Especially disruptions in water, electricity, health services like ambulances had significantly affected the public health and caused deaths in some instances.

During the period of curfew, in some districts (Nur, Cudi, Sur and Yafes) security operations had been performed by military tanks, police panzers and the military with heavy weaponry. The officials had announced the aim of operation as removing trenches and barricades and arresting some armed suspects.

At the end of the operations carried out and conflicts happened during the period of curfew sixteen (16) civilians died of gunshots or shrapnel pieces; dozens of people were injured and six (6) people lost their lives due to not having access to hospitals. Ambulances had not been running and some people bled to death.

Despite a series of actions relating to the right to life and other grave human rights violations, no CSI or forensic examination and evidence collection process has taken place; victims and witnesses have not been heard.

The curfew has violated constitutional and basic rights of citizens like right to live, prohibition of inhumane treatment, right to freedom and security, inviolability of private and family lives.

This report prepared by Diyarbakır Bar Association covers a detailed examination of all the facts and incidents took place in Cizre town between 4 and 12 September 2015.

RAPOR ÖZETİ

Şırnak Valiliği tarafından 04 Eylül 2015 tarihinde Cizre İlçesinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı kesintisiz olarak 12 Eylül 2015 tarihine kadar sürmüştür, bu süre içerisinde istisnalar dışında tüm iletişim araçları kesilerek Cizre'nin dünya ile bağlantısına son verilmiştir. Aynı süre içerisinde Cizre'ye giriş-çıkış sağlayan tüm yollar barikatlarla kapatılmış ve ilçenin dört bir yanı zırhlı askeri/polis tank ve panzerlerle çevrilerek abluka altına alınmıştır.

Sokağa çıkma yasağı süresi boyunca ilçeye su, elektrik, çöp, sağlık, eğitim, adli vb. tüm kamusal hizmetler tümüyle durmuş, ilçe halkı yiyecek-içecek gibi gıda, ilaç, süt ve çocuk maması gibi tüm temel yaşam gereksinimlerinden yoksun bırakılmıştır. Özellikle su, elektrik, ambulans ve sağlık gereksinimlerinde yaşanan sorunlar toplum sağlığını önemli ölçüde etkilemiş ve ölümlere neden olmuştur.

Sokağa çıkma yasağı süresince ilçenin belli bazı mahallelerinde (Nur, Cudi, Sur ve Yafes) askeri tank, panzer ve ağır silahlarla bir askeri/güvenlik operasyonu icra edilmiş, adı geçen mahallelerde daha önce kazılan hendek ve oluşturulan barikatların kaldırılması ve bazı silahlı kişilerin yakalanması hedeflendiği resmi olarak duyurulmuştur.

Sokağa çıkma süresi ve bu süre boyunca yürütülen operasyon ve yaşanan silahlı çatışmalar sonunda on beş (15) sivil ateşli silah veya şarapnel parçalarıyla hayatını kaybetmiş, onlarca kişi yaralanmış ve altı (6) insan da hastaneye kaldıramadığı için yaşamını yitirmiştir.

Ölüm ve yaralanmaların büyük bir kısmı ilçede mevcut hendek ve barikatlar ile sokağa çıkma yasağı ve bu süre içerisinde sivil yaşam alanında yürütülen operasyon ve yaşanan çatışmalar nedeniyle gerçekleşmiştir. Ambulansların yaralı ve hastaları bir sağlık merkezine kaldıramaması ve bu sebeple yaşanan kan kaybı nedeniyle de ölümler meydana gelmiştir.

Yaşam ve diğer bir dizi hakkın ağır ihlaline ilişkin eylemlere rağmen, uzun bir süre ve belki de halen ölümlerin gerçekleştiği yerlerde bir adli inceleme ve delil toplama işlemi yapılmamış, mağdur ve tanıklar dinlenmemiştir.

Sokağa çıkma yasağı uygulaması, yurttaşların yaşam hakkı, gayri insani muamele yasağı, özgürlük ve güvenlik ile seyahat, özel hayat, aile ve konut dokunulmazlığı gibi bir dizi temel anayasal hakların ihlaline yol açmıştır.

Bu rapor Diyarbakır Barosu tarafından, Cizre ilçesinde 04-12 Eylül 2015 tarihleri arasında yaşanan tüm bu olay, olgu ve süreçlerin detaylı bir incelemesini içermektedir.

İÇİNDEKİLER

I. Giriş ve olay	6
II. Ateşli silahlarla hayatını kaybedenler	9
III. Hastaneye kaldırılmadığı için hastalık ve diğer nedenlerle ölenler	10
IV. Yaralılar	10
V. İlk tespitler ve gözlemler	11
VI. İlgili hukuksal ve yasal düzenlemeler	14
VII. Görüşmeler ve beyanlar	21
VIII. Belgeler	32
IX. Basında Cizre olayları	46
X. Sonuç ve değerlendirmeler	48
XI. Öneriler	51

I-GİRİŞ VE OLAY

4 Eylül 2015 günü akşam saatlerinde Şırnak ili, Cizre ilçesinde sokağa çıkma yasağının ilan edildiğine ve ilçede silahlı olayların yaşandığına dair haberler medyada yer almıştır. Bu tarihten çok kısa bir süre önce, 27 Ağustos 2015'te yine aynı ilçede bir silahlı olay yaşanmış, bu olayın ardından ikisi (2) kamu görevlisi, ikisi (2) de çocuk olmak üzere toplam dört (4) sivil yaşamını kaybetmişti. Bu olaya ilişkin Diyarbakır Barosu Yönetim Kurulu tarafından ilçeye bir inceleme ziyareti gerçekleştirilmiş ve hazırlanan Rapor (<http://www.diyarbakirbarosu.org.tr/H-610-2015-08-31-07-06-16-cizre-de-yasanan-sivil-olumlere-iliskin-inceleme-raporu.html>) 31 Ağustos 2015 tarihinde kamuoyuna sunulmuştu. Raporda bir dizi değerlendirme ve tavsiye dile getirilmişti.

27 Ağustos 2015 tarihinde yaşanan olay henüz sıcaklığını korumakta iken, 04 Eylül 2015 tarihinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı ve edinilen haberler tarafımızda kaygı uyandırmıştır. Bunun üzerine, 05 Eylül 2015 tarihinde Diyarbakır Barosu Başkanı Av. Tahir ELÇİ ile Yönetim Kurulu üyeleri; Cihan İPEK, Kutbettin ODABAŞI ve Bayram İNCEKARA' dan oluşan Baro Heyeti, sabah erken saatlerde Cizre'ye hareket etmiştir.

Cizre İlçe merkezine on beş kilometre kala Kurumcu Jandarma Karakolu tarafından uluslararası İpek Yolu üzerinde bir barikat oluşturulduğu ve kilometrelerce araç konvoyunun olduğu görülmüştür. Burada aynı gün gelen Halkların Demokratik Partisi (HDP) milletvekillerinden oluşan bir heyet ile görevliler arasında tartışmalar yaşandığı ancak heyetin Cizre'ye girişine izin verilmediği bilgisi edinilmiştir.

Baro Başkanımızın Jandarma yetkilileri ile yaptığı görüşmelerden bir süre sonra araç geçişine kontrollü olarak izin verilmiştir. Heyetimiz Cizre'nin ana yol ve kavşaklarını izlemiş, kamu kurumlarının kapalı olması nedeniyle Cizre Emniyet Müdürlüğü Hizmet Binasının kapısına giderek İlçe Kaymakamı ve Emniyet Müdürü ile görüşmek istemiş ancak "sokağa çıkma yasağı" olduğu gerekçesiyle görüşme yapılamayacağı bilgisi aktarılmıştır. Aynı gün emniyet görevlileri "heyetin güvenliğinin bulunmadığı" gerekçesiyle ilçeyi terk etmesi gerektiği şeklinde bildirimde bulunmuş, Heyetimiz zırhlı polis araçları eşliğinde ilçeden ayrılmıştır.

CİZRE SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI

YAŞANAN OLAYLAR İNCELEME RAPORU

7

Takip eden günlerde Cizre'de sokağa çıkma yasağı devam ederken, ilçede tüm iletişim araçları kesilmiş, istisnalar dışında ilçeden haber alınamamıştır. Mahallelerde zırhlı araçlarla askeri operasyonunun sürdürüldüğü; yoğun silahlı çatışmaların yaşandığı; Cizre halkının su, elektrik, gıda, ilaç, çocuk maması gibi temel yaşam gereksinimlerinden yoksun kaldığı; çok sayıda sivil insanın yaşamını yitirdiği; birçok insanın sokağa çıkma yasağı ve devam eden operasyon ve çatışmalar nedeniyle sağlık merkezlerine ulaşamadığı için hayatını kaybettiği veya sakat kaldığı bilgileri kamuoyuna yansımıştır. Bu bilgiler üzerine Diyarbakır Barosu Yönetim Kurulunun 09.09.2015 tarih ve 101/5 sayılı kararı ile Türkiye'deki tüm hukukçu ve barolara Cizre halkı için insani yardım ve harekete geçme çağrısında (<http://www.diyarbakirbarosu.org.tr/H-628-2015-09-09-09-56-23-hukukculara-cizre-ye-gidis-cagrisi.html>) bulunulmuştur.

11 Eylül 2015 günü Türkiye'nin farklı Barolarından gelen yüzlerce kişiden oluşan kalabalık bir avukat topluluğu ile birlikte Cizre halkına ulaşmak, yaşanan ölümleri durdurmak, meydana gelen ölüm, yaralanma ve diğer olayları inceleyerek tespit etmek ve bir rapor hazırlamak üzere Cizre'ye hareket edilmiş, Mardin ili Midyat İlçe merkezinde çıkışında oluşturulan askeri/polis barikatında avukatların geçişine izin verilmemiştir. Burada avukatlar tarafından bir kübbeli oturma eylemi ve Diyarbakır Barosu Başkanı Av. Tahir Elçi tarafından güvenlik görevlilerine, orada bulunan topluluğa ve basın mensuplarına hitaben bir açıklama yapılmıştır. Daha sonra avukatlar yirmi (20) kilometrelik bir yolu yürüyerek, bir kaç askeri barikati geçtikten sonra İdil İlçe merkezinden gelen araçlarla aynı gün İdil ilçesine ulaşmıştır. Sokağa çıkma yasağının sona erdiği 12 Eylül 2015 günü Cizre'ye ulaşmış ve gün boyunca ilçede incelemeler ve görüşmeler yapılmıştır.

12 Eylül 2015'te Cizre'ye giden, Baro Başkanımız Av. Tahir ELÇİ ve Yönetim Kurulu üyelerimiz Ahmet ÖZMEN, Abdullah ÇAĞER, Welat ALAN ve Servet ÖZEN'den oluşan Heyetin incelemelerini tamamlanamaması nedeniyle Baro Başkanımız Tahir ELÇİ ve Genel Sekreterimiz Abdullah ÇAĞER ile Diyarbakır Barosu Cezasızlıkla Mücadele Projesi Koordinatörü Serkan AKBAŞ ve Baro personelleri ile birlikte 12 Eylül 2015 günü bir kez daha İlçeye gidilerek incelemeler ve görüşmeler tamamlanmıştır.

Barolar; savunma ve hak arama özgürlüğünün aracısı olan avukatların meslek örgütü olmaları ve aynı zamanda 1136 Sayılı Avukatlık Yasası'nın barolara verdiği görev ve yetki çerçevesinde "hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunma ve koruma" görevi çerçevesinde bir dizi faaliyetin yanında insan hakları ihlallerini de raporlama amacıyla izleme ve inceleme ziyareti yapabilmektedir. Nitekim Avukatlık Yasası'nın 76. Maddesinin hükmü aşağıdaki gibidir: Nitekim Avukatlık Yasası'nın 76. Maddesinin hükmü aşağıdaki gibidir:

“(Değişik birinci fıkra: 2/5/2001 - 4667/46 md.) Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlâkını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmalarını yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.”

Öte yandan Diyarbakır Barosu bu görevleri çerçevesinde halen Çocuk Hakları Merkezi, Kadın Hakları Merkezi ve İnsan Hakları Merkezi gibi bir çok komisyon ve merkezle insan haklarını savunma ve geliştirme çalışmalarını yürütmektedir. Her ne kadar Cizre ilçesi Diyarbakır'ın yargı alanı dışında bir yerleşim birimi olsa da Diyarbakır Barosu etkin bir meslek ve savunma örgütü olarak bölgesel ve ulusal düzeyinde de çalışmalarını sürdürmektedir.

II-Ateşli Silahlarla Hayatını Kaybedenler

- 1- Özgür TAŞKIN (18)
- 2- Cemile ÇAĞIRGA (Cızır) (10)
- 3- Bünyamin İRCİ (14)
- 4- Sait ÇAĞDAVUL (19)
- 5- Mehmet Sait NAYCI (16)
- 6- Osman ÇAĞLI (18)
- 7- Zeynep TAŞKIN (18)
- 8- Maşallah EDİN (35)
- 9- Mehmet Emin LEVENT (26)
- 10- Mehmet ERDOĞAN (70)
- 11- Suphi SARAK (40)
- 12- Bahattin SEVİNİK (52)
- 13- Eşref ERDİN (60)
- 14- Meryem SÜNE (45)
- 15- Selman AĞIR (10)

III. Hastaneye kaldırılmadığı için hastalık ve diğer nedenlerle hayatını kaybedenler:

- 1- Muhammed Tahir YARAMI (35 Günlük Bebek)
- 2- Mehmet Emin AÇIK (41)
- 3- Mehmet Dikmen
- 4- Hacı Ata BORÇIN
- 5- Xêtban BÜLBÜL

IV. Yaralılar

a) Yaralanan Siviller

- 1- Behiye YEŞİL (22)
- 2- Ferhat YEŞİL (25)
- 3- Bahattin YEŞİL (52)
- 4- Abdullah ÖZCAN (32)
- 5- Yusuf ŞIK (13)
- 6- Emin ŞAHİN
- 7- Ekrem DAYAN (56)
- 8- Ayşe EDİN (46)
- 9- Berxêdan TAŞKIN (6 Aylık)

Sekiz gün boyunca Cizre'de süren sokağa çıkma yasağı sırasında yapılan askeri/güvenlik operasyonu ve yaşanan çatışma ve patlamalarda çok sayıda kişi yaralanmış, ancak farklı hastanelerde tedavi görmeleri nedeniyle tam bir isim listesi oluşturulamamıştır.

b) Yaralanan Güvenlik Görevlileri

Cizre Kaymakamlığından edinilen bilgilere göre 04 Eylül-12 Eylül 2015 tarihleri arasında 10'u çok hafif, 2'si ağır olmak üzere toplam 25 güvenlik görevlisinin yaralandığı, olaylarda hayatını kaybeden güvenlik görevlisi bulunmadığı belirtilmiştir.

Olaylar sırasında yaralanan polis görevlilerinin isim listesine ulaşmak ve bunu rapora derc etmek mümkün olmamıştır. Öte yandan Şırnak Valisi yaptığı bir açıklamada kırk iki (42) "terörist" in ölü ele geçirildiğini belirtmiş ise de bu bilgiyi doğrulayan herhangi bir bilgi ve belgeye ulaşamamıştır.

V. İlk tespitler ve gözlemler

Cizre'de sokağa çıkma yasağının ilan edildiği 04 Eylül ile 12 Eylül 2015 tarihleri arasında;

- Cizre'ye giriş-çıkış sağlayan tüm ana yollar askeri barikatlarla kapatılmış, barikatlarda tel örgüleri döşenmiş ve kum torbalarından mevziler oluşturulmuştur. Buna Türkiye'den Irak'a giden ve Cizre'den geçen uluslararası İpek Yolu dâhil olup, sokağa çıkma yasağının ilk günlerinde bu transit yoldan sadece kısmi ve kontrollü bir geçişe izin verilmiştir.
- Cizre'ye giriş-çıkış sağlayan karayolları da dâhil olmak üzere, ilçenin etrafı dört bir yandan askeri ve polis zırhlı araçlarıyla abluka altına alınmıştır. Heyetimiz 05 Eylül 2015 günü Cizre'ye yaptığı sınırlı ziyarette şehir etrafındaki yüksek tepelerde ve şehre hâkim tüm noktalarda konumlanmış tank ve zırhlı araçların namlularının şehre çevrildiğini gözlemlemiştir. Sokağa çıkma yasağının ilan edildiği süre boyunca Cizre'ye giriş-çıkış herhangi bir şekilde mümkün olmamıştır.
- Sokağa çıkma yasağının uygulandığı 04 Eylül tarihinden 12 Eylül tarihine kadar tüm GSM operatörlerinin hatları Şırnak Valiliği'nin talimatıyla kesilmiştir. İstisnalar ve bazı sabit hatlar dışında bu süre içerisinde Cizre'de iletişim imkânları tümünden ortadan kaldırılmış Cizre ile dış dünya arasında istisnalar hariç bağlantı kurulamamıştır.
- Sokağa çıkma yasağının uygulandığı süre boyunca ne bir milletvekili, siyasi parti temsilcisi veya sivil toplum kurumu temsilcilerinden oluşan bir heyet, ne de bir gazetecinin ilçeye girişine izin verilmemiştir. Avrupa Birliği (AB) Bakanı dâhil Halkların Demokratik Partisi (HDP) Eş Genel Başkanı Selahattin DEMİR-TAŞ ve beraberindeki heyetin Mardin İli Midyat İlçesi'nden öteye geçişine izin verilmemiştir. Bu heyet yaya olarak İdil ilçesine ulaşmış ancak sokağa çıkma yasağı sona erdikten sonra Cizre'ye girişleri mümkün olmuştur.

- Sokağa çıkma yasağı uygulaması boyunca bir-iki yer haricinde yiyecek-içecek ve ilaç tedariki yapılmamış; dükkan, market, eczane ve fırınlar dâhil tüm işyerleri kapalı kalmıştır. Bu süre içerisinde dışarıdan Cizre'ye herhangi bir gıda veya içecek ulaştırılmamıştır.
- Sokağa çıkma yasağının uygulandığı süre boyunca; Cizre'nin birkaç mahallesinde (Nur, Cudi, Sur ve Yafes) ana caddelerinden mahallelere giden yollarda taşlı barikat veya hendek kazıldığı, istisnai bazı sokaklar dışında araçla bu mahallelere ulaşmanın mümkün olmadığı görülmüştür.
- Sokağa çıkma yasağının tüm süre boyunca çok katı bir şekilde tatbik edildiği, Cizre'nin tümüne uygulandığı, ilçenin ana cadde ve kavşaklarının tümüne zırhlı araç ve tankların yerleştirildiği, sokak başlarında ise panzerlerin beklediği anlaşılmış veya gözlenmiştir.
- Sokağa çıkma yasağının uygulandığı süre boyunca; halkın evleri ve yaşam alanları olan mahallelerde zırhlı araçlar ve ağır silahlarla bir askeri güvenlik operasyonu icra edilmiştir. Sokağa çıkma yasağının uygulandığı süre boyunca, top, havan, mayın ve diğer bir dizi ağır silah halkın yaşadığı alanda kullanılmıştır.
- Sokağa çıkma yasağının uygulandığı süre boyunca; mahallelerin içlerine doğru zırhlı araçlarla operasyon düzenleyerek ilerlemeye çalışan güvenlik görevlilerine karşı mayın döşenmiş, silahlar kullanılmıştır.
- Sokağa çıkma yasağının uygulandığı süre boyunca yürütülen askeri güvenlik operasyonu ve mahallelerde yaşanan çatışmalar nedeniyle çok sayıda çocuk, kadın ve yaşlılardan oluşan sivil hayatını kaybetmiş, çok sayıda kişi yaralanmış veya sakat kalmıştır.

- Sokağa çıkma yasağı uygulaması boyunca bir-iki yer haricinde yiyecek-içecek ve ilaç tedariki yapılamamış; dükkan, market, eczane ve fırınlar dâhil tüm işyerleri kapalı kalmıştır. Bu süre içerisinde dışarıdan Cizre'ye herhangi bir gıda veya içecek ulaştırılmamıştır.
- Sokağa çıkma yasağı, hendek ve barikatlar ile yaşanan çatışmalardan kaynaklı ateşli silahlarla yaralanan çok sayıda kişi, iletişim araçlarının kesilmesi nedeniyle ambulansların çağırılmaması veya çağırıldığı halde gelmemesi veya gelmelerine izin verilmemesi nedeniyle uzun süre hastaneye kaldırılamamış, yaralılar kan kaybindan ölmüş veya sakat kalmıştır.
- İlçe merkezinde özellikle olayların yaşandığı Nur ve Cudi Mahallelerinde yaptığımız ilk günkü incelemelerimizde; yerlerde yüzlerce kovan, patlamamış kurşun ve diğer çatışma artıkları, biber gazı kapsülleri, roketatar parça ve aksanları, kan izleri, cam kırıkları, yanmış veya zarar görmüş araç kalıntıları, yıkılmış-yakılmış ev ve işyerleri, mayın çukurları, zırhlı polis aracı kalıntıları görülmüş ve kayıt altına alınmıştır.

VI. İlgili hukuksal ve yasal düzenlemeler

A) Ulusal Hukuk Düzenlemeleri:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 13 maddesi;

II. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması

MADDE 13- (Değişik: 3/10/2001-4709/2 md.)

Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 15 maddesi;

IV. Temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması

MADDE 15- Savaş, seferberlik, sıkıyönetim veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlâl edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir.

(Değişik: 7/5/2004-5170/2 md.) Birinci fıkrada belirlenen durumlarda da, savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında, kişinin yaşama hakkına, maddî ve manevî varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 17 maddesi;

I. Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı

MADDE 17- Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

Tıbbî zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbî deneylere tâbi tutulamaz.

Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tâbi tutulamaz.

(Değişik: 7/5/2004-5170/3 md.) Meşrû müdafaa hali, yakalama ve tutuklama kararlarının yerine getirilmesi, bir tutuklu veya hükümlünün kaçmasının önlenmesi, bir ayaklanma veya isyanın bastırılması, sıkıyönetim veya olağanüstü hallerde yetkili merciin verdiği emirlerin uygulanması sırasında silah kullanılmasına kanunun cevaz verdiği zorunlu durumlarda meydana gelen öldürme filleri, birinci fıkra hükmü dışındadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 19 maddesi;

III. Kişi hürriyeti ve güvenliği

MADDE 19- Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 23 maddesi;

V. Yerleşme ve seyahat hürriyeti

MADDE 23- Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir.

Yerleşme hürriyeti, suç işlenmesini önlemek, sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak;

Seyahat hürriyeti, suç soruşturma ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek;

Amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir.

(Değişik: 3/10/2001-4709/8 md.; Değişik: 12/9/2010-5982/3 md.) Vatandaşın yurt dışına çıkma hürriyeti, ancak suç soruşturması veya kovuşturması sebebiyle hâkim kararına bağlı olarak sınırlanabilir.

Vatandaş sınır dışı edilemez ve yurda girme hakkından yoksun bırakılamaz.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 120 maddesi;

MADDE 120- *Anayasa ile kurulan hür demokrasi düzenini veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin ortaya çıkması veya şiddet olayları sebebiyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması hallerinde, Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, Milli Güvenlik Kurulunun da görüşünü aldıktan sonra yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya bütününde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilân edebilir.*

2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu 11 Maddesi;

Şiddet Hareketlerinde Alınacak Tedbirler

Madde 11 – Bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi gereğince olağanüstü hal ilanında; genel güvenlik, asayiş ve kamu düzenini korumak, şiddet olaylarının yaygınlaşmasını önlemek amacıyla 9 uncu maddede öngörülen tedbirlere ek olarak aşağıdaki tedbirler de alınabilir:

a) Sokağa çıkmayı sınırlamak veya yasaklamak,

1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanunu 3/1 maddesi;

İ) Sokağa çıkmayı kayıtlamak ve yasaklamak ve gerektiğinde sivil savunma tedbirlerinin tümünü veya bir kısmını kaldırmak;

4442 Sayılı iller idaresi Kanunu 11 maddesi;

Madde 11 – A) Vali, il sınırları içinde bulunan genel ve özel bütün kolluk kuvvet ve teşkilatının amiridir. Suç işlenmesini önlemek, kamu düzen ve güvenliğini korumak için gereken tedbirleri alır. Bu maksatla Devletin genel ve özel kolluk kuvvetlerini istihdam eder, bu teşkilat amir ve memurları vali tarafından verilen emirleri derhal yerine getirmekle yükümlüdür.

B) Memleketin sınır ve kıyı emniyetini ve sınır ve kıyı emniyetiyle ilgili bütün işleri, yürürlükte bulunan hükümlere göre sağlar ve yürütür.

C) İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa mü-

teaallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindedir.

Bunları sağlamak için vali gereken karar ve tedbirleri alır. Bu hususta alınan ve ilan olunan karar ve tedbirlere uymayanlar hakkında 66 ncı madde hükmü uygulanır.

B) Uluslararası Hukuk Düzenlemeleri:

1949 tarihli Birleşmiş Milletler (BM) Cenevre Sözleşmelerinin Ortak 3 Maddesi;

Madde 3 - Milletlerarası mahiyette olmayan bir silâhlı anlaşmazlığın Yüksek Akit Taraflarından birinin toprakları üzerinde çıkması halinde, anlaşmazlığa taraf teşkil edenlerden her biri, en az surette, aşağıdaki hükümleri uygulamakla mükellef olacaktır:

1. Muhasamata doğrudan doğruya iştirak etmeyen kimseler, silâhlarını terk edenler ve hastalık, yaralılık, mevkufluk veya herhangi bir sebeple muharebe dışı kalanlar, ırk, renk, din ve akide, cinsiyet, doğum ve servet veya buna benzer herhangi bir kıstasa dayanan ve aleyhte görülen hiç bir tefrik yapılmadan insanî surette muamele göreceklendir. Bu sebeple, yukarıda bahis konusu kimselere; aşağıdaki muamelelerin yapılması, nerede ve ne zaman olursa olsun, memnudur ve memnu kalacaktır:

- a) Hayata, vücut bütünlüğüne ve şahsa tecavüz ile her nevi katl, sakatlama, vahşice muamele, işkence ve eziyet,*
- b) Rehine almak,*
- c) Şahısların izzeti nefislerine tecavüz, bilhassa hakaretamiz ve haysiyet kırıcı muameleler,*
- d) Medenî milletlerce elzem olarak tanınan adli teminatı haiz nizami bir mahkeme tarafından önceden bir yargılama olmaksızın verilen mahkûmiyet kararları ile idam cezalarının infazı.*

2. Yaralı ve hastalar toplanacak ve tedavi edilecektir. Milletlerarası Kızılhaç Komitesi gibi tarafsız insani bir teşkilât, anlaşmazlık halinde taraflara hizmetlerini arz edebilecektir. Anlaşmazlık halindeki taraflar, bundan başka; hususî anlaşmalar yolu ile işbu Akdin diğer hükümlerinin tamamı veya bir kısmını yürürlüğe getirmeye çalışacaklardır. Yukarıdaki hükümlerin uygulanması anlaşmazlık halinde bulunan taraflar'ın hukukî durumları üzerinde bir tesir icra etmeyecektir

Öte yandan Türkiye'nin de taraf olduğu başta yaşam hakkı, gayri insani muamele yasağı, kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı ile seyahat özgürlüğü hakkı Birleşmiş Milletler (BM) Bireysel ve Siyasal Haklar Sözleşmesi ve Ekonomi ve Sosyal Haklar Sözleşmesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)'nde güvence altına alınmıştır.

BM HUKUK DIŞI, KEYFİ VE KISAYOLDAN İNFAZLARIN ETKİLİ BİÇİMDE ÖNLENMESİ VE SORUŞTURULMASINA DAİR PRENSİPLER

Soruşturma

9. Hukukdışı, keyfi ve kısayoldan infazdan kuşkulanan bütün olaylarda ve ayrıca yukarıdaki şartlarda doğal olmayan bir ölümün meydana geldiğine dair yakınların şikayetçi olması veya güvenilir kaynaklardan haber alınması halinde, hemen tam ve tarafsız bir soruşturma yapılır. Hükümetler bu tür soruşturmaların yapılması için soruşturma yapacak organları ve usulleri oluştururlar. Soruşturmanın amacı ölüm nedenini, tarzını ve zamanını, bundan sorumlu olan kişiyi ve bu ölüme yol açmış olabilecek davranış veya uygulamayı belirlemektir. Soruşturma yeterli bir otopsi yapılmasını, bütün fiziksel ve belgesel delillerin toplanmasını, analizini ve tanık ifadelerini içerir. Soruşturma, bu ölümün doğal ölüm, kaza ile ölüm, adam öldürme ve intihardan hangisi olduğunu tespit eder.
10. Soruşturma makamı, soruşturma için gerekli her türlü bilgiyi elde etme yetkisine sahiptir. Etkili bir soruşturma yapabilmeleri için soruşturmayı yürüten kimselere gerekli mali imkanlar ve teknik donanım sağlanır. Soruşturmayı yapan kişiler bir infaz olayına karıştığı iddia edilen görevlileri getirtmeye ve ifade vermeye zorlama yetkisine sahiptir. Aynı yetki tanıklar için de kullanılabilir. Soruşturmayı yapanlar bu amaç için tanıklara ve olaya karıştığı iddia edilen görevlilere celpname gönderme ve ifade vermelerini isteme yetkisine sahiptirler.
11. Yürürlükte bulunan soruşturma usullerinin uzmanlık veya tarafsızlık öngörmemesi nedeniyle veya konunun önemi karşısında veya açık bir kötüye kullanma tarzını içermesi nedeniyle yetersiz kalması halinde ve mağdurun ailesi tarafından bu yetersizlikler konusunda veya diğer önemli nedenlerle şikayet edilmesi halinde, Hükümetler soruşturmaları bağımsız bir inceleme komisyonuna veya benzeri bir usule göre yaptırır. Bu komisyon üyeleri şahsiyetleri bakımından tarafsızlıkları, yeterlilikleri ve bağımsızlıkları ile tanınmış kişiler arasından seçilir. Komisyon üyeleri özellikle incelemeye tabi olan kurumlara,

kuruluşlara veya kişilere karşı bağımsız olurlar. Komisyon, soruşturma için gerekli her türlü bilgiyi elde etme yetkisine sahip olur ve Komisyon soruşturmayı bu Prensiplerde gösterildiği biçimde yürütür.

12. Ölen kişinin cesedi bir doktor tarafından ve eğer mümkün ise adli tıp alanında bir patoloji uzmanı tarafından yeterli bir otopsi yapılmadıkça gömülmez. Otopsiyi yapanlar bütün soruşturma verilerine ulaşma, cesedin bulunduğu yere ve ölümün meydana geldiği düşünülen yere gitme hakkına sahiptir. Eğer ceset gömüldükten sonra bir soruşturma yapma gereği ortaya çıkmış ise, ceset otopsi yapılmak üzere hemen ve tamamen mezardan çıkarılır. Mezar açıldıktan sonra sadece iskelet kalıntılarıyla karşılaşmış ise, bu kalıntılar dikkatlice çıkarılır ve kalıntılar üzerinde antropolojik tekniklere uygun olarak çalışılır.
13. Ölen kişinin bedeni üzerinde otopsi yapacak kişilere tam ve doğru bir inceleme yapabilmelerine imkan verecek kadar süre tanınır. Yapılan otopsiyle en azından ölünün kimliği ve ölüm nedeni ve ölüm tarzı belirlenmeye çalışılır. Ölüm zamanı ve yeri de mümkün olduğu kadar belirlenmeye çalışılır. Soruşturmanın varacağı sonuçların belgelenebilmesi ve desteklenebilmesi için ölünün ayrıntılı olarak çekilmiş renkli fotoğrafları otopsi raporuna eklenir. Otopsi raporunda işkence delili olan izler de dahil, ölüdeki bütün yaraların tasvir edilmesi zorunludur.
14. Objektif sonuçlara varılmasını sağlamak için otopsi yapanların, potansiyel olarak olaya karışmaları mümkün kişi veya teşkilat veya kuruluşlara karşı tarafsız ve bağımsız şekilde görev yapabilmeleri zorunludur.
15. Şikayetçiler, tanıklar ile soruşturmayı yapanlar ve onların aileleri, şiddete, tehdide veya her türlü baskıya karşı korunur. Hukukdışı, keyfi veya kısıyoldan infazlara potansiyel olarak karışmış olmaları mümkün olan kişiler, şikayetçiler ve tanıklar ile onların ailelerinin ve ayrıca soruşturmayı yürütenlerin üzerinde buldukları doğrudan veya dolaylı bütün amirlik ve denetim görevlerinden alınırlar.
16. Ölenin ailesi ve hukuki temsilcileri, muhakemenin her aşamasından ve soruşturma ile ilgili bütün bilgilerden haberdar edilirler ve bu bilgileri edinmeleri sağlanır; ayrıca bu ailenin ve hukuki temsilcilerin başka deliller sunmaya hakları vardır. Ölenin ailesinin tıp veya başka alanda yetkili bir uzmanı otopside bulundurma hakkı vardır. Ölen kimsenin kimliği tespit edildikten sonra ölüm tutanağı ailesine gönderilir ve ölenin ailesi veya yakınları derhal bilgilendirilir. Soruşturmanın tamamlanması üzerine ölenin cesedi ailesine veya yakınlarına teslim edilir.

17. Bu soruşturmalarda uygulanan yöntem ve varılan sonuçlar hakkında makul bir süre içinde yazılı bir rapor hazırlanır. Rapor hemen kamuya açıklanır; raporda yapılan araştırmanın kapsamı, usulleri ve delilleri değerlendirmede kullanılan metotlar ile tespit edilen olaylara ve uygulanabilir olan hukuka dayanılarak ulaşılan sonuçlar ve tavsiyeler yer alır. Raporda ayrıca, meydana geldiği tespit edilen özgün olaylara ve bu tespitlerin dayanağı olan delillere ayrıntılı olarak yer verilir ve kendilerini korumak amacıyla kimlikleri saklanan tanıklar hariç, ifade vermiş olan tanıkların adlarının yer aldığı bir liste bulunur. Hükümet makul bir süre içinde bu soruşturma raporuna ya bir karşılık verir veya bu rapor karşısında bundan sonra yapılacak işlemleri belirtir.

VII. Görüşmeler ve beyanlar

Ahmet ADANUR (Cizre Kaymakamı)

Yayınlanacak veya bir raporda yer alacak açıklama yapmam için Valilik veya İçişleri Bakanlığı'ndan izin alınması gerekiyor. Bu bedenle resmi bir açıklama yapmaktan kaçınmak isterim. İlçe'de oluşturulan hendek ve barikatlar ile silahlı grupların etkisiz hale getirilmesi için operasyon ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Sokağa çıkma yasağına ve süresine güvenlik kurumlarının görüşü alınarak daha çok Valilik tarafından karar verilse de, sürenin uzunluğu konusu, bakış açısına ve yapılacak değerlendirmelere göre değişebilir, şartlara göre birkaç gün yeterli olabileceği gibi bazen de on beş (15) gün bile ancak operasyonun sonuca ulaşabilmesi için yeterli olabilir. Örgüt, ilçede ağır silahlar kullanmış, sokaklara mayınlar döşemiştir. Sivil insanları zarar görmemesi için güvenlik görevlilerine gerekli talimatlar verilmiştir. Birçok mayın patlaması nedeniyle panzerler zarar görmüşse de yaşamını yitiren polis görevlisi olmamıştır. Hala da ilçenin bazı bölgelerinde hendekler kazılmaya çalışılmaktadır, bunların amacı yavaş yavaş Hükümet Konağı'nın etrafına kadar hendek kazmaktır. Dün hastaneye yakın bir yerde bile hendek kazmaya çalıştılar, güvenlik görevlileri müdahale etti. Devlet eninde sonunda bu sorunu (hendek, barikat vs.) çözecektir. Çok kısa bir süre içinde de çözebilir ancak bunun faturası ağır olur. Hendek, barikat ve mahallelerdeki silahlı grupların varlığı devam ederse operasyonlar tekrar gündeme gelecek ve belki de daha ağır yaşanacaktır.

Cuma ÇOBAN (Cizre Cumhuriyet Başsavcısı)

Adliyenin ve adli makamların konumu gereği görüş bildirmemesi gerektiğini düşünüyorum. Bizim tartışmaların dışında kalmamız gerekiyor, zira bütün bu meseleler önümüze, adliyeye gelecektir, bizim konumumuz hassastır, ben de sokağa çıkma yasağı süresince Cizre'de yaşadım ve nelerin yaşandığını gördük. Savcı arkadaşlar çalışmalarına başlamışlar, elimizden geleni yapacağız. Objektif ve tarafsız bir soruşturma yapacağımıza kimsenin şüphesi olmasın.

Tarık İRCİ (41-Bakkal Dükkanı İşletiyor) Bünyamin İRCİ (14)'nin Babası

Oğlum Bünyamin İRCİ 14 yaşındaydı, 8.sınıfa gidiyordu. Evimiz Kale Mahallesinde. Bizim mahallede elektrik vardı ve diğer mahallelere göre nispeten güvenliydi. Nur Mahallesinde ise elektrikler yoktu. İletişim sağlanamıyordu ya da çok sınırlıydı. Bu arada havalar da oldukça sıcaktır burada. Oğlum Bünyamin ve birkaç çocuk, hava çok sıcak olduğundan ve diğer mahallelerde elektrikler olmadığından

insanlara buz kalıpları taşıyorlardı. İnsanlar bu sıcak havada soğuk su içebilsin diye 09 Eylül 2015 Çarşamba günü sabah uyandım internete baktım özellikle Cizre ile ilgili olan haberlere bakıyordum, oğlum Bünyamin İRCİ'nin hayatını kaybettiğini internetten öğrendim. Oğlumun vurulduğu mahallede amcası oturuyor oraya gidecekti. Biz o gece kendisini amcasının evinde sanıyorduk. Ben oğlumun öldüğünü internetten öğrendim. Nusaybin Caddesinde vurulmuş iki (2) kişi cesedini Nur Mahallesinde bir camiye götürmüş. İki gün o camide kalmış cesedi. Daha sonra Cizre Devlet Hastanesine sonra da Şırnak Devlet Hastanesine götürmüşler. Yasak kalkınca da buraya getirip defnettik. Savcı bana oğlumu kimin öldürdüğünü sordu. Ben de savcıya "oğlumu siz öldürdünüz, güvenlik güçleriniz öldürdü" dedim. Bildiğim kadarıyla alından, şakağından, kalbinden ve teslim olup ellerini kaldırmasına rağmen ellerinden vurulmuş.

Abdurrahman UKŞUL (49- Emekli Memur / Görgü Tanığı)

Nur Mahallesi Kırca Sokakta ikamet ediyorum. Bünyamin İRCİ hakkında görüşüm vardır. Evimizin kapısı sokağa bakıyor. Akşam 21:00'da tanımadığım, silahsız bir çocuk avlunun kapısından girip yere düştü. Çocuklarımla birlikte yardıma koştuk. Dama çıkıp yüksek sesle bağırıp çevredekilerden yardım istedim. Komşular gelip çocuğu battaniyeye sarıp camiye götürmek üzere çıkardılar. Kısa bir süre sonra bir sedye üzerinde evimin önüne tekrar geri getirdiler. İçeri girmeden panzer gelip tekrar ateş açtı.Yaralı var diye bağırıldı insanlar. Kalbine mermi isabet etmişti. Çocuğu götürüp tekrar geri getirmeleri arasında 15-20 dakikalık zaman vardı. Çocuğa ateş ettikten sonra benim de evimi taradılar. Çocuğun cesedi sabaha kadar sokakta, yerde kaldı. Sabaha karşı bir grup genç gelip cesedi aldı ve camiye götürdü. Çocuğun ilk vurulma anını görmedim, kapımdan girip yere serildiğini gördüm ancak ikinci kez açılan ateşin askeri araçtan açıldığını gördüm.

Mehmet Emin AÇIK (41-Şoför / Şahin AÇIK'ın Oğlu)

Babam Şahin AÇIK 76 yaşında yüksek tansiyon hastasıydı.11 Eylül saat akşam 18:00 sularında tansiyonu yine yükseldi. Zaten hastaydı o gece yine fenalaştı. Dışarı çıktım araç bulup babamı hastaneye götürmek için ama polisler üstümüze ateş açtı. Gitmemize izin vermedi. Ambulansı aradık hiç kimse telefonlara çıkmıyordu. Yasaktan bir gün önce babam yine fenalaşmıştı hastaneye götürdük iyileşti. Eğer o gün polisler hastaneye gitmemize izin verseydi babamı kurtarabilirdik.

Nuri ÇAĞLI (62 - Çalışmıyor / Osman ÇAĞLI'nın Babası)

Oğlum Osman ÇAĞLI 18 yaşındaydı. Olay sokağa çıkma yasağının üçüncü (3.) günü saat sabah 06:30 sularında oldu. Evde sabah namazını kıldım. O sırada bütün ailem evdeydi. Oğlum bekardı. Evli olan büyük oğlum ve gelinim de bizim evde idiler. Dışarıdan imdat sesleri gelmeye başladı. O sırada yoğun silah ve patlama sesleri de geliyordu. Oğlum da merak edip çıktı. Biz çıkıp bakmaya cesaret edemiyorduk tabi ama o demek ki gençliğin de verdiği cesaretle çıkıp ne olduğuna bakmak istedi. Kısa bir süre sonra büyük oğlum evin ikinci katıdan "Osman vuruldu, baba Osman'ı vurdular" diye bağırdı. Evin kapısına 40-50 metre uzakta vurulmuş yerdeydi. Yoğun ateşten dolayı bir süre yanına gidemedik. Yüksek binaların çatısından ateş ediyorlardı. Yoğun bir kurşun yağmuru altındaydık. O sırada panzer görmedim, yüksek binalardan ateş ediliyordu. Etrafındakilere annem ve babam ben ölmeden yetişsin, onları son defa göreyim demiş. Annesi yetişemedi ama ben yetiştim. Oğlum 2-3 saat boyunca hastaneye götürmek için uğraştık ama telefon hatları çalışmadığı için kimseye ulaşamadık. Ara sıra sadece Avea hattı çalışıyordu o da olayların son iki, üç günü çalışmaya başladı. Oğlumun yaralı bedeni o halde iki üç saat boyunca yerde kaldı. Daha sonra büyük oğlum ambulansa ulaşmış, alıp gelmiş. Onu ambulansla hastaneye götürdüler ama hastanenin kapısında da polisler tarafından çok bekletilmişler. Hastane kapısında öldü oğlum. Oğlum hem okulunu okurdu hem de Kur'an okurdu. Pırlanta gibiydi, şikayetçi olacağız.

Mehmet Sait ÇAĞLI (23 - Elektrikçi - Osman ÇAĞLI'nın Abisi)

Sabah 06:00 saatlerinde ben evde uyuyordum. İnsanların bağırıışlarını, feriyatlarını duydum. Biri vurulmuştu. İkinci kattan aşağı indim. Sonra anladım ki vurulan kardeşimmiş. İlk vurulduğu anda ölmemişti. Hemen yanına koştum yaralıydı. Konuştum onunla; moral vermeye çalıştım. Ayağından yaralıydı ona ayağından yaralı olduğunu, iyileşeceğini söyledim. Meğerse karnından da vurulmuş

ama ben sonradan fark ettim. Kalabalık başımıza toplanmıştı ve sokağın başında hala askeri kobra aracı duruyordu. Etraftakiler ambulansı, 122 Acil Servisi aradı ama kimse gelmedi. Hastaneye götürmek için battaniyeyle onu caddenin üzerine taşıdık ama bizi de taradılar. Biz de bir ara sokağa kaçtık. Ateş durunca tekrar kardeşimi alıp bu kes yas evine, camiye getirdik. Burası diğer yerlere göre daha güvenliydi. Sonra hastaneye götürdük. Yoldayken artık nabızı durdu ve can verdi. O gün savcı hastanedeydi. Benim ifademi aldı. Ben o sırada tek başıma olduğum için panzerden ateş edildiğini söylemedim. Hastanenin içi polislerle doluydu, korktum.

Ramazan ÇAĞIRGA (44 / Cemile ÇAĞIRGA'nın Babası)

Kızım olayların üçüncü gününde, evimizin avlusunda vuruldu. Saat akşam 21:00 sularıydı. Ben, annesi ve diğer çocuklarım evdeydik. Karayolları Mahallesinde, okul ve resmi binalar gibi yerlerden ateş edildiğini düşünüyoruz. Kullanılan mermiler çok büyüktü. Mermi izleri hala kapı ve duvarlarımda duruyor. (Ev ziyaret edilerek kapı ve duvarlardaki mermi izleri fotoğraf makinasıyla görüntülendi. Ateş edilen nokta izlendi. Ateş edilen noktadan evin kapısı ve evin bulunduğu sokağın net olarak görülmekte olduğu izlendi ve fotoğraflandı) Evimiz yüksek ve tepelik bir noktada olduğundan rahatlıkla görülebilecek bir pozisyonudadır. Kızım vurulduğunda zaten her yerde silah ve patlama sesleri geliyordu. Kızım vurulduktan on dakika sonra hayatını kaybetti. Olay anında hemen 112 Acil Servisi ve hastaneyi aradık ancak sağlık personelleri gelemedi. HDP Şırnak Milletvekili Faysal SARIYILDIZ'ı aradık. Bizim evin o sırada elektriği vardı. Sabit hattan iletişime geçebiliyorduk. Kimse gelmeyince kızımın cesedini derin dondurucuya koyduk çürümesin diye. Cansız bedenini iki gün boyunca derin dondurucuda muhafaza ettik. İki günün ardından HDP milletvekillerinin yardımıyla kızımın cesedini Camii morguna götürdük. Şimdiye kadar yetkililer bizimle iletişime geçmedi. Herhangi

bir ifade almadılar. Teşhis tanığı olarak kardeşim gitti. Kızıma sıkılan kurşunun girişi izi var çıkışı izi yok. Kurşun vücudunda kalmış. Kızımın adı Cemile ancak küçüklüğünden beri ona Cizir deriz. Asıl adı Cizir'dir.

1992 yılında da Cudi Mahallesinde bulunan aynı eve düşen bir top mermisi yüzünden ailemden yedi (7) kişiyi kaybettim. Sekizimiz de (8) yaralanmıştı. Komşumuz Abdullah ÖZCAN da aynı gün yaralandı ancak yoğun ateş altında olduğumuz için birbirimize gidip gelemiyorduk. Duyduğuma göre bacağını kesmişler.

Ramazan NAYCI (41- İnşaat İşçisi / Mehmet Sait NAYCI'nin Babası)

Cudi Mahallesi Ziraat Sokakta oturuyoruz. Hastanede teşhis ve otopsi sırasında Savcıya söylediklerimi size de anlatıyorum. Yasağın üçüncü günüydü. İdil yolu üzerinde, Ziraat Sokağı başında, evimizin karşısında bir panzer duruyordu. Bütün mahalle sakinleri mahallenin iç kısmına doğru kaçıyorlardı. Panzer bütün mahalleyi tarıyordu. İnsanlar nispeten daha güvenli olan mahallenin iç kısımlarına doğru kaçıyorlardı. Herkes kaçınca biz de çıkıp kaçmaya başladık. Ben, eşim ve çocuklarım bitişikteki avluva varmak üzereydik. Bir anda oğlumdan "Aah baba" diye bir ses geldi. Oğlum düşünce silah sesi kesildi. Oğlumun alıp onu evin arkasındaki hayvan barınağına götürdük. Orası daha güvenliydi. Orası kurşunların hedefinde değildi. Oğlum sabaha karşı saat 03:00'a kadar yaşadı. O saate kadar can çekti. 03:00'da da yaşamını yitirdi. Bir kurşun sırtından girip göbeğinden çıkmıştı. Oğlum kan kaybından öldü. Komşular bile komşularının yardımına gelemiyordu ki hastaneye götürmemiz imkansızdı. Elektrik ve iletişim imkanı da yoktu. Ben ve annesi fenalaştık, bayıldık. Komşularımız sabah gelip oğlumun cesedini camiye, taziye evine götürdüler. Üç gün boyunca oğlumun cesedi ile birlikte başka diğer iki ceset de soğuk hava deposu gibi bir yerde bekletildi. Savcı olay yerine gelip

inceleme yapmadı. Şimdiye kadar herhangi bir yetkili de gelip ne keşif ne de inceleme yaptı. Davacıyız, hakkımızı arayacağız. Oğlumun herhangi bir sabıkası yoktu. Çok efendi bir çocuktuktu.

Abdullah ÇAĞDAVUL (46- Belediye İşçi- Babası)

Oğlum Sait ÇAĞDAVUL 19 yaşındaydı. Amcasının dükkânında çalışıyordu. Olayların üçüncü gününde öldürüldüğünü sanıyorum akşam saat 21:00 sıralarında evimizin olduğu Nur Mahallesi Özkan Caddesinde ateş yoğunlaşınca, silah ve bomba sesleri artınca evimizi terk edip daha güvenli bir yere gitmek için dışarı çıktık. Ben, eşim ve çocuklarım dışarı çıktığımızda sokaktayken bizi taradılar. Nur Mahallesiindeki parkın içinden ve Kültür Merkezindeki Askeri panzerlerden ateş ediyorlardı. Panzer parkın köşesindeydi. Çıkar çıkmaz taradılar bizi. Oğlumun yere düştüğünü fark ettim. Oğlumu alıp sokaktaki bir evin avlusuna götürdük. Bir saate yakın burada can çekişti ve kollarımda öldü. Öldükten sonra onu Nur Mahallesiindeki Camiye götürdük. Elektrik ve telefon yoktu. Oğlumun cesedi iki gün camii de kaldı sonra milletvekillerinin yardımıyla ambulansa taşıdık ama ambulansa da ateş ettiler. Defin ruhsatı düzenlenmiş. Şimdiye kadar ne benim ne ailemin ifadesi alınmadı. Sadece oğlumu teşhis ettim. Otopsi sırasında OĞLUMUN İKİ GÖZÜNÜN DE ÇIKARDILDIĞINI GÖRDÜM. Savcıya neden gözleri bu halde diye sordum. O da bana OTOPSİ İÇİN GEREKLİ OLDUĞUNU SÖYLEDİ.

Sadun TAŞKIN (41 - Sebze Satıcısı / Özgür TAŞKIN'ın Babası)

Oğlum Özgür TAŞKIN 18 yaşında, lise 3.sınıftaydı. Evimiz Yafes Mahallesi Sınır Sokakta, Suriye sınırına yakın olan İpek yolu üzerindedir. 09 Eylül 2015 sabah saat 04:00'da dört metre uzağımızda bulunan dayısının evine su içmeye gitti. Elektrik ve iletişim yoktu bizde ama karşı evde oturan kayın biraderimin jeneratörü vardı ve elektrik sağlıyorlardı bu şekilde. Oğlum da soğuk su içeceğim diye dayısına gitmek üzere çıktı. Saat 04:00'da gitti bir saat sonra, 05:00'da dönerken kendisine ateş edilmiş, oğlumu vurmuşlar. Bir vatandaş sürünerek onu yoldan almış, nispeten güvenli, kurşunların hedefi olmayan bir yere taşımış. Oğlum büyük mermilerle vurulmuştu.Sağ kolu tamamen parçalanmış, kopmuştu.Vücudunun çeşitli yerlerinden de vurulmuştu.Oğlum bir saat bu şekilde kaldı sonra hayatını kaybetti.Evimizin karşısında askeri tanklar ve polis araçları vardı.Arkaları Suriye sınırına dayanmış, yüzleri mahalleye dönüktü.7 çocuğum var, 6 kız, tek oğlumdu Özgür ve en büyük çocuğumdu.Eşim en küçük bebeğimizi henüz 20 gün önce doğurmuştu. O duymuş oğlumun vurulduğunu, ben uyuya kalmıştı eşim gelip feryat ederek kalk Özgür'ü vurmuşlar dedi. hemen kalkıp koştuk yanına vardık. Anne, baba gelin sizi son kez öpeyim. Hakınızı helal edin deyip bizi öptü. sonra da kollarımda can verdi. Her taraftan silah sesleri geliyordu, hastaneye götüremedik oğlumu. Bir arkadaşımız cesaretini toplayıp bir araç getirdi. Oğlumun cesedini araca atıp hastaneye götürdük belki kalp masajı yaparlar oğlum geri gelir diye. Doktor bakıp oğlun ölmüş dedi. Oğlumu o akşam otopsi için Şırnak Devlet Hastanesine götürdüler. Bizim gitmemize izin vermediler. Oğlumun vurulduğu yer açık bir alan. İpek Yolu üzerindeki Kadioğlu Lisesine yakın. Evimiz ve oğlumun vurulduğu yer tankların bulunduğu noktadan rahatlıkla görülebiliyordu. Ya tank ya da panzerden oğluma ateş edilmiş. Evin duvarına gelen kurşunlar çok büyüktü. Beton kolonlar bile parçalanmış.Savcıya da hastanede bu şekilde ifade verdim.

Ahmet EDİN (38-Şoför / Maşallah EDİN'in Eşi ve Zeynep TAŞKIN'ın Yakını)

Evimiz Cudi Mahallesinde bulunuyor. Ben olay sırasında Irak'taydım. Ekrem DAYAN isimdeki amcam, Ayşe EDİN ve 3 aylık bebek olan Berxêdan TAŞKIN yaralı ve hala Şırnak Devlet Hastanesindedeler. Olay 8 Eylül günü yaşanmış. Ben Irak'taydım ve medyadan çıkan haberleri izliyordum. Ailemi merak ettim ve ağabeyimin evini, sabit hattı aradım. Eşim ve çocuklarımı çağırmağlarını söyledim. Eşim geldi, konuştuk kendisiyle, bana iyi olduklarını söyledi. O zamana kadar bir şey yoktu. Ağabeyimin evi zaten bizim evin hemen bitişiğindeki evdir. Görüşmemiz bitti, telefonu kapattık. Eve giderlerken ilk olarak yengem avlu kapısından çıkmış ve vurulmuş üstelik o sırada üç aylık bebeği Berxwedan TAŞKIN da kucağında. Bebek de yaralanmış. Ayağından ve kulağından vurulmuş. Eşim ve amcam, yengemin vurulup düştüğünü görünce yardıma koşmuşlar hemen ama keskin nişancılar her çıkkanı vurmuş, onları da vurmuşlar. Amcam kapının iç tarafına, avlu tarafına düşerken karım da yengemin hemen yanına, kapının dış tarafına düşmüş. Bunlar yaşanırken bebek yaralı halde ve hala yerde ağılıyormuş. Yengem yaralıyken yerde bebeğe daha fazla kurşun gelmesin diye üstüne kapanmış, kendini ona siper etmiş. Annesi ve eşim o yerde hayatını kaybetti. Bebek ise iki saat boyunca cesetlerin arasında vurulmuş halde kalmış. Kimse bebeği alamıyor her çıkkanı taramışlar.

Mehmet EDİN (24-Şoför / Maşallah EDİN ve Zeynep TAŞKIN'ın Yakını)

Evimiz Cudi Mahallesi Aşkın Sokakta bulunuyor. Olay, akşam saat 22:00 sularında yaşandı. Ben o sırada uyuyordum, Yengem gelip “evi tarıyorlar” dedi. Pencereden dışarı baktım amcam Ekrem DAYAN bağırp yardım istiyordu. Ben de o telaşla ayakkabımı bile giymeden yardıma koştum. Benim arkamdan da abim geldi bana ateş ettiler ben yine eve girmek zorunda kaldım. Amcam Ekrem DAYAN kapıda yerde yatıyordu ben onu içeri çektim. Yengem Maşallah EDİN ile gelinimiz Zeynep TAŞKIN hemen kapının önünde yerde yaralı bir şekilde yatıyordu. O sırada bebekte yanlarındaydı O da yaralanmıştı. Amcam kapının eve bakan kısmına, yengem, gelinimiz ve bebek ise kapının dış tarafında yerdedi. Bebeğin üstüne kapanmışlar, yoksa onu da öldüreceklerdi. Amcamı aldıktan sonra bir kaç defa da kadınları almaya yeltendim ama her seferinde ateş ediyordular. Bizim evde ben ve ağabeyim yardım etmeye çalışıyorduk. Amcamı ağabeyimin evine götürdüm. Ayağından vurulmuştu. Gömleğimi yırtarak ayağını bağladım ve kanı durdurmaya çalıştım. Etraftan yardım istedim. Yetişin, herkesi vuruyorlar diye fer-yat ettim. Diğer yengem geldi. İki üç saat bu şekilde kadınlar ve bebek orada kaldı. Bebek ağlıyordu daha sonra oradan geçen bir aracı durdurduk. Bu sırada hala ateş açıyorlardı. Biz tekrar içeri koştuk. 15-20 dakika sonra yine dışarı çıkmayı denedik. Daha sonra baktığımda yengem ve gelinimizin kan kaybından öldüğünü gördük. Ayşe KOLİN (yengem) de onlara yardıma giderken vurulmuş. Yaklaşık üç (3) saat sonra hem yaralıları hem de cenazeleri Cizre Yas Evine getirdik. Cenazeler bir gece taziye evinde kaldıktan sonra etlerin muhafaza edildiği KİPMAR soğuk hava deposuna koydular. Yaralıları daha sonra milletvekillerinin girişimiyle, bir araçla ertesi gün öğle vaktinde Şırnak Devlet Hastanesine götürdüler. Oradaki yaralıları ve bebek şu an Şırnak Devlet Hastanesinde yatmakta.

Abdullah ÖZCAN (33-İnşaat İşçisi / Yaralı)

İsmim Abdullah. 33 yaşındayım, evliyim ve altı (6) çocuğum var. Bir mesleğim yok, serbest çalışıyorum. Daha çok inşaatlarda çalışıyorum. 06 Eylül 2015 günü saat 20:15-20:30 civarıydı. Elektrik ara ara veriliyordu. Olay yaşanmadan önce vardı elektrik ama beş dakika öncesinde elektrikler kesildi ve yoğun bir kurşun sesi başladı. Evimiz üç katlıdır. Ben zemin kattayım. Ben evin önüne çıktım, avluya yani. Abdest almak için çıkmıştım. Abdest aldım misafir odasına geçtim namazlık ordaydı orda namaza duracaktım ama kapılar açıktı. Dışarıdan evin içi, namaza durduğum yer görünüyordu. Namaza duracakken, daha niyet etmemişken ayağımda bir sıcaklık hissettim. Elimi bacağıma uzattım, elime kan geldi. Vurulduğumu anladım ve o sırada yere yığıldım. Aileme seslendim, yardım istedim. Ailem gelip beni oradan çekti. Bizim kapıya hala ateş edilmeye devam ediliyordu. Silah sesleri çok yakın bir mesafeden geliyordu. Aşağı sokaklarda panzerler vardı ama vurulduğum sırada panzer görmedim ben. Askeri görevlilerin ateş ettiği açık, başka kimse olamaz. Aileme seslendikten sonra kendimi kanın içinde gördüm ve sonrasını hatırlamıyorum. Beni sonraki gün sabah doktora götürdüler. 12 saat geçmişti aradan. Aynı gece hastaneye götürmediler beni çünkü silah ve patlama sesleri çok yoğun bir şekilde geliyordu. Sokaklarda çatışma ve silah sesleri vardı. Dışarı çıktığımız anda bizi öldürürlerdi. Güvenlik güçleri ile bir grup arasında çatışma vardı. Grubun kim olduğunu, ne olduğunu bilmiyorum. Vurulduktan sonra 122 Acil Servis ve hastaneyi aramış bizimkiler ama hiçbir yere ulaşım yoktu. Bizimkiler bir ara 112'ye ulaşmış, kendi imkânınızla cadde başına gelin sizi oradan alalım demişler. Kendi imkânınızla caddeye gitti ama 112 gelmedi. Bizim de can güvenliğimiz olmadığı için geri dönmek zorunda kaldık. Sabah bir ara silah sesleri durunca 112 ambulans gelip bizi aldı ve Cizre Devlet Hastanesine götürdü. Cizre'den bizi Şırnak Devlet Hastanesine gönderdiler, oradan da Diyarbakır'a sevk

CİZRE SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI YAŞANAN OLAYLAR İNCELEME RAPORU

31

ettiler. Cizre'de sadece ayağıma pansuman yaptılar, onun dışında herhangi bir müdahale yapamadılar. Güvenlik görevlileri ilk anda Diyarbakır'a değil, Şırnak'a sevk ettiler. Diyarbakır'a gönderme yetkileri yokmuş. Aslında bizi onlar Şırnak'tan Diyarbakır'a sevk etmediler. Biz kendi imkânlarımızla Diyarbakır'da bir özel hastaneyle bağlantıya geçip buraya geldik.

VIII. Belgeler

1- Şırnak Valiliği'nin Sokağa Çıkma Yasağının İlanına dair Duyurusu

BASIN DUYURUSU 04.09.2015

Bölücü Terör Örgütü mensuplarının yakalanması, halkımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması için 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesi gereğince ilimiz Cizre ilçesinde 04 Eylül 2015 günü saat 20:00'dan geçerli olmak üzere ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur. 04.09.2015

ŞIRNAK VALİLİĞİ

2- Şırnak Valiliği'nin Sokağa Çıkma Yasağının Devam Ettiğine Dair Duyurusu

BASIN DUYURUSU 05.09.2015

İlimiz Cizre İlçesinde vatandaşlarımızın huzur ve güvenini bozan, can ve mal güvenliğini tehdit eden ve roket, patlayıcı ve uzun namlulu silahlarla saldıran Bölücü Terör Örgütü mensuplarının yakalanmasına ve Bölücü Terör Örgütü mensuplarının el yapımı patlayıcı, bomba, mayın düzenekleri yerleştirilerek oluşturulmuş hendek ve barikatların bertaraf edilmesine yönelik güvenlik kuvvetlerimizce yapılan çalışmalar titizlikle sürdürülmekte olup, bu çerçevede vatandaşlarımızın can ve mal güvenliği için sokağa çıkma yasağı devam etmektedir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur. 05.09.2015

ŞIRNAK VALİLİĞİ

3-BASIN DUYURUSU 06.09.2015

İlimiz Cizre İlçesinde vatandaşlarımızın huzur ve güvenliğini tehdit eden ve etrafa sivil, asker, polis demeden pervasızca roket, patlayıcı ve uzun namlulu silahlarla saldıran Bölücü Terör Örgütü mensuplarını yakalamak ve vatandaşlarımızın günlük hayatlarını idame etmelerine mani olan patlayıcı madde ve mayın düzenekleri yerleştirilerek oluşturulmuş hendek ve barikatları bertaraf etmek amacıyla güvenlik kuvvetlerimiz hukuk düzeni içerisinde vatandaşlarımıza herhangi bir zarar gelmemesi için çalışmalarını itinayla sürdürmekte olup, bu çerçevede vatan-

daşlarımızın can ve mal güvenliği için sokağa çıkma yasağı devam etmektedir.

Devam eden süreçte vatandaşlarımızın başta sağlık olmak üzere gerek duydukları ihtiyaçları titizlikle karşılanmaktadır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur. 06.09.2015

ŞIRNAK VALİLİĞİ

4-BASIN DUYURUSU 08.09.2015

İlimiz Cizre İlçesinde vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini ve kamu düzenini tehdit eden ve çocuk, kadın, erkek, asker, polis demeden etrafa patlayıcı, roket ve uzun namlulu silahlarla saldıran Bölücü Terör Örgütü mensuplarını yakalamak amacıyla güvenlik kuvvetlerimiz hukuk düzeni içerisinde vatandaşlarımıza herhangi bir zarar gelmemesi için çalışmalarını özenle sürdürmekte olup, bu çerçevede vatandaşlarımızın can ve mal güvenliği için sokağa çıkma yasağı devam etmektedir.

Bu süreçte Bölücü Terör Örgütü mensuplarınca halkımızın günlük hayatlarını devam ettirmelerini engelleyen patlayıcı madde ve mayın düzenekleri yerleştirilmiş hendek ve barikatları bertaraf etmek için güvenlik kuvvetlerimiz titiz bir şekilde çalışmalarını sürdürmektedir.

Devam eden süreçte her zaman hizmetinde olduğumuz çok değerli vatandaşlarımıza herhangi bir zarar gelmemesi ve başta sağlık olmak üzere diğer ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli tedbirler alınmış ve alınmaya devam edilmektedir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur. 08.09.2015

ŞIRNAK VALİLİĞİ

5-BASIN DUYURUSU 09.09.2015

İlimiz Cizre İlçesinde halkımızın can ve mal güvenliğini tehlikeye sokan Bölücü Terör Örgütü mensuplarınca patlayıcı maddelerle tuzaklanmış barikatları ve hendekleri ortadan kaldırmaya yönelik güvenlik kuvvetlerimizin çalışmaları titizlikle sürmektedir.

Bu çerçevede bunları yapan ve çocuk, genç, ihtiyar, kadın, asker, polis deme-

den etrafa haince saldıran Bölücü Terör Örgütü mensuplarını yakalamaya yönelik çalışmalar güvenlik kuvvetlerimizce dikkatlice sürdürülmekte olup, kamu düzeninin tam olarak sağlanması için sokağa çıkma yasağı devam etmektedir.

Bu süreçte devam eden sokağa çıkma yasağına gerekli duyarlılığı gösteren değerli Cizre halkımıza Şükran duygularımızla hizmet etmeye, can ve mal güvenliğini hukuk düzeni çerçevesinde sağlamaya devam edeceğiz.

Vatandaşlarımızın sağlık, gıda ve benzeri ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli tedbirler alınmış ve alınmaya devam edilecektir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur. 09.09.2015

ŞIRNAK VALİLİĞİ

6-BASIN DUYURUSU 11.09.2015

İlimiz Cizre ilçesinde 4 Eylül 2015 günü saat:20.00 da başlayan sokağa çıkma yasağı 12 Eylül 2015 Cumartesi günü saat 07.00 itibariyle sona erecektir.

Bu süre zarfında güvenlik kuvvetlerimiz Bölücü Terör Örgütü Mensuplarına karşı başarılı bir operasyon gerçekleştirmiştir.

Bu süreçte sabır ve duyarlılıkla hareket eden çok değerli Cizreli vatandaşlarımıza en içten teşekkürlerimi ifade ediyorum.

Bundan önce olduğu gibi bundan sonra da Bölücü Terör Örgütü Mensuplarına karşı vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini korumaya ve kamu düzenini sağlamaya devam edeceğiz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur. 11.09.2015

ŞIRNAK VALİLİĞİ

7-BASIN AÇIKLAMASI 17.09.2015

Değerli Basın Mensupları,

Bugün sizlerle Cizre’de sokağa çıkma yasağının kaldırıldığı 12 Eylül 2015 tarihine kadar gerçekleştirilen operasyonlarla ilgili bilgi vermek için bir aradayız.

Şırnak ili Cizre ilçemizde, kamu düzeninin sağlanması, bölgede faaliyet gösteren PKK/KCK terör örgütü mensuplarının etkisiz hale getirilmesi, tuzaklanmış ve patlayıcı yerleştirilmiş hendek ve barikatların kaldırılarak vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması için sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş, yargı mercilerinin kararları doğrultusunda kapsamlı operasyonlar başlatılmış ve başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

İcra edilen operasyonlar sonucunda; 1150 kilogram patlayıcı ve 39 bomba düzeneği imha edilmiş, 45 hendek ve barikat bertaraf edilmiş, uzun namlulu silahlar ve mühimmatlar ele geçirilmiştir. Ayrıca 7 terörist ölü olarak ele geçirilmiş, 17 bölücü terör örgütü mensubu gözaltına alınmıştır. İlgili birimlerimizin yaptığı analizler çerçevesinde terör örgütü kaybının bu süre zarfında 40-42 civarında olduğu değerlendirilmektedir. Güvenlik güçlerimize yönelik 21 adet roketli, 19 adet el yapımı bombalı ve 2 adet tuzaklı bomba saldırısı gerçekleştirilmiştir. Bombalı ve roketli saldırılarda, 7 zırhlı aracımız hasar görmüştür. Operasyonlarda 25 polis memuru yaralanmıştır.

Saygıdeğer basın mensupları,

Cizre İlçesinde sokağa çıkma yasağının uygulandığı süre zarfında, vatandaşlarımızın başta sağlık hizmeti olmak üzere diğer temel ihtiyaçlarının karşılanması için azami özen gösterilmiştir.

Sokağa çıkma yasağı süresince, Cizre Devlet Hastanemize 2252 hasta müra-caatı olmuş ve tedavileri ile ilgili işlemler gerçekleştirilmiştir. Bu süre zarfında 112 Acil Çağrı Merkezine 251 acil vaka çağırısı gelmiştir. Ancak, bu çağrılardan 68’ine, teröristlerin ambulanslara ateş etmesi, kurmuş oldukları bomba tuzaklı barikat ve hendekler sebebiyle maalesef ulaşamamıştır. Ayrıca, 34 doğum vakasına da ambulans ve sağlık hizmeti sağlanmıştır. Bu hizmetler, Cizre Devlet Hastanesinde 11 doktor ve yeteri kadar sağlık personeli ile gerçekleştirilmiştir.

Kıymetli basın mensupları,

Bu süreçte, vatandaşlarımızın temel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için yeteri kadar market, fırın ve eczanenin açık tutulması sağlanmış ve buralara ulaşılabilmesi için uygun ortam oluşturulmuştur.İlçede terör örgütü mensupları tarafından açılan ateş sonucu 20 adet elektrik trafosu hasar görmüştür. Arızalarının giderilmesi amacıyla görevlilerin güvenlikleri sağlanarak gerekli çalışmalar yapılmıştır. Genel itibariyle elektrik sıkıntısı yaşanmamıştır.

Sokağa çıkma yasağının uygulandığı süre içerisinde göstermiş oldukları sabır ve duyarlılık için tüm Cizreli vatandaşlarımıza teşekkür ediyorum.Ayrıca sokağa çıkma yasağı süresince market, fırın, bakkal, eczane gibi işyerlerini terör örgütü mensuplarının tehdidine rağmen açık tutan esnafımıza da teşekkür ediyorum.

Bundan önce olduğu gibi bundan sonra da vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini tehdit eden, kamu düzenini bozan, birliğimize ve beraberliğimize kasteden her türlü faaliyetin üzerine, hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde kararlılıkla gidilecektir.

Ali İhsan SU

ŞIRNAK VALİSİ

Anayasa Mahkemesinin Cizreli Bazı Mağdurların Başvurusu Üzerine
Tebdir Kararının Reddine Dair Kararı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

TEDBİRE İLİŞKİN ARA KARAR

MEHMET GİRASUN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU
(Başvuru Numarası: 2015/15266)

Karar Tarihi: 11/9/2015

BİRİNCİ BÖLÜM

ARA KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Serruh KALELİ

Erdal TERCAN

Kadir ÖZKAYA

Rıdvan GÜLEÇ

Raportör : M. Serhat MAHMUTOĞLU

Başvurucular : Mehmet GİRASUN, Ömer ELÇİ

Vekilleri : Av. Tahir ELÇİ, Av. Muhammed Neşet GİRASUN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, Şırnak ili Cizre ilçesinde uygulanmakta olan sokağa çıkma yasağı nedeniyle başvurucuların yaşama haklarının, kötü muamele yasağının, özgürlük ve güvenlik haklarının, özel ve aile hayatlarına saygı haklarının ihlal edildiği iddiaları hakkındadır. Başvurucular, sokağa çıkma yasağına ilişkin kararın yürütmesinin tedbiren durdurulmasını talep etmektedirler.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, Diyarbakır Bölge İdare Mahkemesi aracılığıyla 9/9/2015 tarihinde yapılmıştır. (Başvuru, Anayasa Mahkemesine 10/9/2015 tarihinde saat 15.29'da ulaşımıştır.) Dilekçe ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinde Komisyona sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.
3. Birinci Bölüm İkinci Komisyonunca, başvurucuların tedbir talebinin Bölüm tarafından karara bağlanması gerekli görüldüğünden, Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 33. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca, kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

4. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:
5. Başvurucular, Şırnak ili Cizre ilçesinde yaşamaktadırlar.
6. Şırnak Valiliğinin 4/9/2015 tarihinde resmi internet sitesinden yaptığı duyuru şöyledir:

“Bölücü Terör Örgütü mensuplarının yakalanması, halkımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması için 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesi gereğince ilimiz Cizre ilçesinde 04 Eylül 2015 günü saat 20:00'dan geçerli olmak üzere ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.”

7. Başvurucular, Şırnak Valiliğinin anılan kararına karşı Mardin İdare Mahkemesinde (Mahkeme) 7/9/2015 tarihinde 2015/3425 Esas sayılı yürütmeyi durdurma talebi içeren iptal davası açmışlardır. Mahkeme, başvurucuların talepleri hakkında henüz bir karar vermemiştir.
8. Başvurucular, Mahkemeden yürütmeyi durdurma taleplerine ilişkin henüz bir karar verilmemiş olması nedeniyle 10/9/2015 tarihinde Anayasa Mahkemesine bireysel tedbir taleplerini içeren başvuruda bulunmuşlardır.

B. İlgili Hukuk

9. 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesi şöyledir:

“İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindedir.

Bunları sağlamak için vali gereken karar ve tedbirleri alır. Bu hususta alınan ve ilan olunan karar ve tedbirlere uymayanlar hakkında 66 ncı madde hükmü uygulanır.”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Başvuru formu ve ekleri incelenip tedbir talebi hakkında gereği düşünüldü:

A. Başvurucuların İddiaları

11. Başvurucular, Şırnak Valiliğince alınan sokağa çıkma yasağı kararı nedeniyle temel ihtiyaçlarını karşılayamadıklarını, yürütülen operasyon nedeniyle kendilerinin ve ailelerinin öldürülme risklerinin bulunduğunu belirterek Anayasa'nın 17., 19., 20., 21. ve 22. maddelerinde güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

B. Değerlendirme

12. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 49. maddesinin (5) numaralı fıkrası ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün "Tedbir kararı" başlıklı 73. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre; başvuru kişinin yaşamına ya da maddi veya manevi bütünlüğüne yönelik ciddi bir tehlike bulunduğu anlaşıldığı halde, başvuru hakkında esasa ilişkin inceleme yapılmaya kadar Bölümlerce resen veya başvuru kişinin talebi üzerine gerekli tedbirlere karar verilebilir.
13. Temel hak ve özgürlüklere saygı, devletin tüm organlarının anayasal ödevi olup, bu ödevin ihmal edilmesi nedeniyle ortaya çıkan hak ihlallerinin düzeltilmesi idari ve yargısal makamların görevidir. Bu nedenle, temel hak ve özgürlüklerin ihlal edildiği iddialarının öncelikle idari merciler ve derece mahkemeleri önünde ileri sürülmesi, bu makamlar tarafından değerlendirilmesi ve bir çözüme kavuşturulması esastır (Ayşe Zıraman ve Diğerleri, B. No: 2012/403, 26/3/2013, § 16).
14. Şırnak Valiliği, 5442 sayılı Kanun'un 11/C maddesi uyarınca başvuru kişilerin yaşadıklarını belirttikleri Cizre ilçesinde sokağa çıkma yasağı ilan etmiştir. Valilik bu karara, terör örgütü mensuplarının yakalanması ve terör olayları nedeniyle halkın can ve mal güvenliğinin sağlanmasını gerekçe göstermiştir. Valiliğin anılan gerekçelerle kamu düzenini, halkın can ve mal güvenliğini sağlamak amacıyla sokağa çıkma yasağı ilan etmesinin temelsiz olduğu söylenemez.
15. Başvurucular, kendi can ve mal güvenliklerinin korunması için alınan sokağa çıkma yasağı kararından derhal müdahale edilmesini gerektirecek şekilde etkilediklerine, alınan karara uygun hareket etmelerine rağmen kamu makamlarının eylemleri nedeniyle yaşamlarının risk altına girdiğine dair somut herhangi bir bilgi ve belge sunmamışlardır. Başvurucular, yaşama haklarının risk altında olduğunu ilçede meydana geldiğini iddia ettikleri sivil kişilerin ölümlerine dayandırmışlardır. Ancak bu hususta genel olarak sosyal ve yazılı medyadaki paylaşımlara atıf yapmakla yetinmişlerdir.

16. Açıklanan nedenlerle, başvuruculara yönelik derhal tedbir kararı verilmesini gerektiren ciddi bir tehlike bulunduğu dosya kapsamında bulunan bilgi ve belgelerden bu aşamada anlaşılmadığından koşulları oluşmayan tedbir talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Başvurucuların tedbir talebinin REDDİNE, 11/9/2015 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
Burhan ÜSTÜN	Serruh KALELİ	Erdal TERCAN
Üye	Üye	
Kadir ÖZKAYA	Rıdvan GÜLEÇ	

ÇİZRE SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI
YAŞANAN OLAYLAR İNCELEME RAPORU

43

T. C.
ŞIRNAK
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

SORUŞTURMA NO: 2015/2380 11/09/2015

DEFİN İZİN BELGESİ

11/09/2015 günü, Cizre Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 2015/2644 soruşturma sayılı dosya üzerinden gönderilen Tarık ve Gürcan oğlu 11/11/2001 Cizre Doğumlu, Şırnak ili Cizre ilçesi Dağkapı Nüf. Kay. Bünyamin İRCİ (T.C. Kimlik No: 64831336240) olarak belirlenen ceset üzerinde otopsi yapılmak üzere Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesi üzerine Şırnak Devlet Hastanesi morguna getirildiği, gerçekleştirilen "klasik otopsi işlemi" sonucu kesin ölüm nedeninin çoklu Ateşli Silah Mermi Çekirdeği yaralanmasından gelmiş iç kanama, beyin doku harabiyeti ve beyin kanaması ile birlikte iç organ yaralanmasından gelmiş iç kanama, beyin doku harabiyeti ve beyin kanaması sonucu vefat ettiği anlaşılan ve aşağıda kimlik bilgileri belirtilen kişinin; kesin ölüm nedeni belirlendiğinden cenazenin defnedilmesinde herhangi bir sakınca bulunmadığı anlaşıldığından; 5271 Sayılı CMK m. 159/2 gereğince söz konusu cenazenin defnedilmesine izin verilmiştir.

Derya KRATLAKÇADAĞ
139762
Cumhuriyet Savcısı

Rıdvan AYAN 105765
Zabıt Kâtibi

Hacı Dursun MEMİŞ
Doktor Bilirkişi

KİMLİK BİLGİLERİ :
Tarık ve Gürcan oğlu 11/11/2001 Cizre Doğumlu, Şırnak ili Cizre ilçesi Dağkapı Nüf. Kay.
Bünyamin İRCİ (T.C. Kimlik No: 64831336240)

Cesedi ve defin ruhsatını teslim alan
İhsan GÖREN
Vefat edenin babasının dayısı
11/09/2015

T. C.
ÇİZRE CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI
(Soruşturma Bürosu)

Soruşturma No: 2015/2639 12/09/2015

DEFİN RUHSATI

07/09/2015 tarihinde Cizre'de devam eden operasyonlar sırasında hayatını kaybeden Cemile ÇAGIRGA'nın cesedi üzerinde ölü muayene işlemi ve Şırnak Adli Tıp Kurumunca Klasik otopsi işlemleri yapılmış olup definde bir sakınca kalmadığından CMK'nun 159/2 maddesi gereğince iş bu defin ruhsatı tanzim edilmiştir.

Cesedi Teslim Alan
Vedat ÇAGIRGA

Doktor Bilirkişi
Serdar MONİS

Cumhuriyet Savcısı 150026
Muhammet Ali Osman EKER

CİZRE SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI YAŞANAN OLAYLAR İNCELEME RAPORU

İŞ GÖREMEZLİK BELGESİ

(1)

(1) SİGORTALININ BAĞLI BULUNDUĞU S.G.İL MÜDÜRLÜĞÜ / S.G.MERKEZİ :		
(2) SAĞLIK TESTİ GAZI YAŞARGİL E.A. HASTANESİ		(3) DÜZENLEYEN POLİKLİNİK : Ortopedi C BLOK Seyithan CETİNKAYA
(4) ADI SOYADI : ABDULLAH ÖZCAN	(5) SİGORTA SİCİL NO	(6) T.C. KİMLİK NO : 72052095426
(7) EV ADRESİ : CUDİ MAH. KARMA SK. 36 CİZRE ŞİRNAK	(8) TELEFON : 5422554170 --	(9) RAPOR TAKİP NO : 10000000016057035

(II) BİRİNCİ ON GÜNE KADAR AYAKTAN İSTİRAHATLAR İÇİN DOLDURULACAK BÖLÜM

(10) İŞ KAZASI	(11) MESLEK HASTALIĞI	(12) HASTALIK X	(13) ANALIK
(14) TEŞHİS : Y24 Ateşli silahlı ateş diğer ve tanımlanmamış, gerçeğe yakınlık belirlenmemiş, Y60.3 Enjeksiyon veya aşılama esnasında kasıtlı kes, delme, perforasyon ve kanama, S88.0 Diz düzeyinde travmatik amputasyon		(15) POL. TARİHİ : 10.09.2015	(16) POL. DEFTER SIRA NO: OP-349922-10092015-18413013425
(17) 17.09.2015 den 01.11.2015 tarihine kadar istirahatlıdır		(18)	
02.11.2015 tarihinde	ÇALIŞIR	KONTROL	Hastaneye Yatış Tarihi : 10.09.2015
	X		Hastaneden Çıkış Tarihi : 16.09.2015
(19)	DÜZENLEYEN HEKİMİN		(20) ONAY
ADI SOYADI : Seyithan CETİNKAYA	İMZASI		
SİCİL NO : DR143003			
DİPLOMA NO : 89299			
TESCİL NO : 119672			

(III) İKİNCİ ON GÜNE KADAR AYAKTAN İSTİRAHATLAR İÇİN DOLDURULACAK BÖLÜM

(21) TEŞHİS :	(22) POL. TARİHİ :	(16) POL. DEFTER SIRA NO:
(23) den tarihine kadar istirahatın devamına	(24)	
tarihinde	ÇALIŞIR	KONTROL
(25)	DÜZENLEYEN HEKİMİN	
ADI SOYADI :	İMZASI	
SİCİL NO :		
DİPLOMA NO :		
TESCİL NO :		
(26)	ONAY	

CİZRE SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI YAŞANAN OLAYLAR İNCELEME RAPORU

45

T.C.
ŞIRNAK
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

SORUŞTURMA NO :2015/2367 09/09/2015

OTOPSİ TUTANAĞI

09/09/2015 günü, Cizre Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 2015/2641 soruşturma sayılı dosya üzerinden 63199390482 T.C. kimlik numaralı Meryem SÜNE'ye ait olduğu belirtilen ceset üzerindeki Adli Muayene işlemlerinin yapılmasının akabinde kesin ölüm nedeninin belirlenmesi için, klinik otopsi yapılmak üzere Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği, cesedin Şırnak Devlet Hastanesi Morgunda hazır edildiği bildirilmekle, şoför Tarih AKARSU yönetiminde olan Şırnak Adliyesine ait 21 AT 789 plaka sayılı aracı ile başta Cumhuriyet Saveri Oktay ALİ HANISIK (174472), refakatte Zabıt Katibi Mikail SÖYLER (151973) ile birlikte Şırnak Devlet Hastanesi morguna gelindi. Şırnak Adli Tıp Uzmanı Dr. Murat YILDIZ, Otopsi Teknikeri Burçin ALPTEKİN ile Şırnak Adli Tıp Uzmanı Dr. Hacı Dursun MEMİŞ refakate alınarak Şırnak Devlet Hastanesi morg odasına geçildi.

Cesedin harici giysilerinden anırtılmış olduğu görüldü. Saat:21:00

BİLİRKİŞİLERİN KİMLİK TESPİTİNE GEÇİLDİ:

Bilirkişi Hekim, Hacı Dursun MEMİŞ; Mürtaz ve Hacihanım oğlu, 1984 Bayburt doğumlu, hâlen, Şırnak Adli Tıp Uzmanı Olarak görev yapar.

Bilirkişi Hekim, Murat YILDIZ; Ahmet ve Kutsal oğlu, 1980 Erzincan doğumlu hâlen; Şırnak Adli Tıp Şube Müdürlüğünde adli tıp uzmanı olarak görev yapar.

Otopsi Teknikeri, Burçin ALPTEKİN; (T.C. 56227233066), Ali ve Şükriye kızı 1984/1991 Dju Kötahya ili, Simav İlçesi Nüf. Kay. olup hâlen; İstanbul Adli Tıp kurumu T.C.kanlığı Morg İhtisas Dairesi, Otopsi Teknikeri olarak görev yapar. İl dışı görevlendirme nedenyle Şırnak da bulunur.

OTOPSİ YARDIMCILARI:

1-İskender BEKTAŞ, (T.C.NO: 34202359222), Osman ve Zeliha oğlu, 30/04/1982 Şırnak doğumlu, Şırnak Devlet Hastanesinde Hizmetli olarak görev yapar. Cep Tel :0539 642 43 23

2-Tarih AKARSU, (T.C.NO:25771604912), Harun ve Hayriye oğlu, 01/09/1983 Diyarbakır Eğil doğumlu, Hâlen Şırnak Adliyesinde şoför olarak görev yapar.

TEKNİK BİLİRKİŞİLER:

1-Ozan KORKMAZ; (Kameraman) (T.C. 59857148502)- Metin ve Meryem oğlu, 1980 doğumlu, Gördes nüfusuna kayıtlı olup, hâlen Şırnak İl Emniyet Müdürlüğünde OYİB elemanı olarak görev yapar. Engel hâli yok usulen yemini yaptırıldı.

2-Mehmet KAYA, (T.C. NO 29833707740) (Fotoğrafçı); Yahya ve Firdase Songul oğlu, 25/10/1983 Iskenderun doğumlu, Hatay/İskenderun nüfusuna kayıtlı olup, hâlen Şırnak İl Emniyet Müdürlüğünde OYİB elemanı olarak görev yapar. Engel hâli yok usulen yemini yaptırıldı.

Bilirkişiliğe engel durumları yok, bilirkişilik yapacakları konu ve hukuksal sorumlulukları anlatıldı.Bilirkişilik yapacakları konuyu ve bilirkişilik yapmanın ve yemin etmenin hukuksal sorumluluklarını anladıklarını beyan ettiler.

TEKNİK BİLİRKİŞİLER BEYANLARINDA;Yapacağımız işi anladık, cesedin fotoğraflarını çekip görüntülü kayda alacağız, soruşturmanın gizliliğinden haberdarız dediler.

Teknik bilirkişilere cesedin çeşitli açılardan fotoğraflanması ve otopsi işleminin kayda alınması, tainması verildi; görevliler cesedin çeşitli açıdan fotoğrafı ve görüntüleme işlemini

CİZRE SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI YAŞANAN OLAYLAR İNCELEME RAPORU

ÇİZRE SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI YAŞANAN OLAYLAR İNCELEME RAPORU

47

X. Sonuç ve değerlendirmeler

- 1- Her ne kadar 27 Ağustos 2015 tarihinde Cizre Şehir Merkezinde bulunan bir askeri birliğe silahlı bir saldırı olmuş ve ardından güvenlik görevlileri tarafından açılan ateş sonucu ikisi kamu görevlisi (2), ikisi (2) de çocuk olmak üzere dört (4) sivil hayatını kaybetmiş ise de sokağa çıkma yasağının ilan edildiği 04 Eylül 2015 tarihinden önce bir hafta içerisinde Cizre’de bir silahlı olayın yaşandığı bilgisine ulaşılamamıştır.
- 2- Her ne kadar Cizre’nin dört mahallesinde (Nur, Cudi, Sur ve Yafes) ana yollara çıkan kimi sokaklarda barikat ve hendek oluşturma ve tam olarak nasıl bir yapının mensubu olduğu anlaşılamayan (PKK/KCK, YPG veya YDG-H) bazı silahlı kişilerin eylemlerine karşı emniyet güçlerinin operasyon yapması yasal düzenlemelerin gereği olsa da, 120.000 Nüfuslu ve bazı mahallelerinde sözü edilen yasa dışı durumların olmadığı Cizre ilçesinin tümünde sokağa çıkma yasağı ilanı yoluna gidilmesine ihtiyaç olmadığı, bu uygulamanın Anayasal ve yasal dayanaktan yoksun olduğu düşünülmektedir. Yukarıda yazılı hukuksal düzenlemelerin incelenmesinden de anlaşılacağı üzere Anayasanın 13. ve 15. maddeleri bağlamında 120. maddesi uyarınca Olağanüstü Hal veya Sıkıyönetim ilan edilmeksizin 4442 sayılı İller İdaresi Yasasının 11/c maddesi kapsamında “önleyici kolluk/suçü önleme” çerçevesinde tüm yurttaşların temel hak ve özgürlüklerini tümüyle durduracak şekilde sokağa çıkma yasağı yoluna gidilmesinin, ölçsüz, aşırı ve keyfi bir uygulama niteliğinde olduğu, anayasa ve yasa hükümlerine aykırı olduğu gibi Türkiye’nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine (AİHS) aykırı olduğu aşikârdır.
- 3- Sokağa çıkma yasağının uygulandığı sekiz gün boyunca, özellikle operasyonel faaliyetlerin yürütüldüğü Nur, Cudi, Sur ve Yafes Mahallelerinde elektrik ve su kesintisi yapılmış, bilhassa uygulamanın son günlerinde yaşanan susuzluk toplum sağlığını ciddi şekilde tehdit eder boyutlara ulaşmıştır. İdari makamlar, bu iki hizmetin Belediye ve DEDAŞ’ın sorumluluğunda olduğunu ileri sürmüşlerse de, Belediye ve DEDAŞ yetkilileri ise kesinti ve arızalarla baş etmek için yürütülen operasyonel faaliyet ve yaşanan çatışmalar nedeniyle çalışmadıklarını ifade etmişlerdir.
- 4- Sokağa çıkma yasağı süresi boyunca tüm işyerleri kapalı olduğundan, ilçede her türlü yiyecek ve içecek ile süt ve çocuk maması gibi temel ihtiyaçlardan hiçbirinin temini mümkün olmamış, bir-iki istisna dışında fırınların açık olmasına bile imkan tanınmamış, ilçede ekmek ihtiyacı bile karşılanamamıştır.

- 5- Sokağa çıkma yasağının uygulandığı süre boyunca tüm eczaneler kapalı kalmış, halkın herhangi bir şekilde bir eczane, hastane veya sağlık merkezine ulaşması mümkün olmamıştır.
- 6- Her ne kadar barikatların kaldırılması, hendeklerin kapatılması ve suç işleyenlerin yakalanması amacıyla sokağa çıkma yasağı uygulamasına gidildiği ve şehir merkezinde operasyonel faaliyet başlatıldığı belirtilmiş ise de on binlerce insanın yaşadığı mahallelerin sokaklarında, zırhlı askeri ve polis araçları, hatta toplarla donatılmış tanklar, ağır makineli silahlar kullanılarak yürütülecek bir operasyonun sivil insanların hayatını tehlikeye atacağı ve ölümlere neden olacağı öngörülebilir bir durumdur.
- 7- Yine her ne kadar bazı sokaklarda barikat ve hendeklerden veya başka yerlerden güvenlik görevlilerine silahla karşı koyulduğu ve bazı sokaklarda mayınların patladığı bir vakıya ise de, ana caddelerdeki sokak başlarında bulunan polis panzerleri ve zırhlı araçlardan veya kente hâkim bazı tepe veya yüksek binaların üzerinden silahlı militan ve silahsız sivil mahalleli ayırımına dikkat edilmeden insanlara hedef gözetilerek ateş açıldığı, yaşanan ölümlerin büyük ölçüde bu şekilde gerçekleştiği düşünülmektedir. Çoğu kez Bahattin SEVİNİK gibi bir kamu görevlisi ve hatta anlatılanlara göre PKK/KCK'ye çok karşıt siyasi bir eğilimi olan biri Botaş Caddesi üzerindeki panzerlerden açılan ateş sonucu evinin içinde vurulmuş, yakınlarının yardım feryadı üzerine birkaç ev mesafedeki, mesleği kasaplık olan Suphi SARAĞ adlı Cizreli vatandaş, vurulan komşusuna yardım etmek için evinden çıkar çıkmaz aynı güzergah üzerinde bulunan panzerlerden açılan ateşle hayatını kaybetmiştir.
- 8- Her ne kadar Cizre ilçesinde silahlı unsurların yakalanması amacıyla sokağa çıkma yasağı ve operasyonel faaliyet başlatıldığı belirtilmiş ise de hayatını kaybeden ve yaralananların tamamı Cizre nüfusuna kayıtlı ve Cizre'de ikamet eden kişilerdir. Diğer bir ifadeyle Cizreli olmayan herhangi bir kişi hayatını kaybetmiş ya da yaralanmış değildir.. Hatta Nur mahallesinde hayatını kaybedenlerin tamamı Nur mahallesinden, diğerleri de ikamet ettikleri mahallelerde, istisnalar dışında ya evlerinde ya da evlerine yakın bir yerde vurulmuşlardır.
- 9- Sokağa çıkma yasağının uygulanma biçimi, insanların sokağa çıkması, hastaneye ulaşması bir yana evlerinin avlusuna bile çıkması durumunda kurşunlara hedef olabileceği/olduğu şartlarda ölüm ve sakat kalmaların çoğu bir sağlık merkezine ulaşamamaktan kaynaklanmış, kan kaybından kayıplar meydana gelmiştir. Örneğin yaralılardan Abdullah ÖZCAN adlı, evli ve altı (6) çocuk sahibi Cizreli, namaz kıldığı sırada ayağından yaralanmış, ancak on iki saat sonra

Cizre Devlet Hastanesine ulaşabilmiş, buradaki kısıtlı tedavi nedeniyle önce Şırnak'a sonra da Diyarbakır'a üçüncü günde ulaşabilmiş, tıbbi müdahaleye rağmen kan kaybı nedeniyle sağ ayağı diz altından ampute olmuştur.

- 10- Sokağa çıkma yasağı ile birlikte tüm iletişim hatları da kesildiğinden yaralananlar 112 Acil Servis veya hastanelere ya hiç ulaşamamış veya ulaşmışsa bile ambulanslar barikat ve hendekler ile yürütülen askeri güvenlik operasyonu ve yaşanan çatışmalar nedeniyle mahallelere gelememiş, istisnalar dışında yaralıları hastanelere kaldıramamıştır.
- 11- Sokağa çıkma yasağı süresi boyunca Cizre Devlet Hastanesindeki birçok sağlık çalışanı ilçeyi terk etmiş, dışarıdan ve özellikle Diyarbakır'dan gönüllü hizmet sunmak üzere ilçeye girmeye çalışanlara izin verilmemiştir. Cizre Devlet Hastanesindeki mevcut sağlık personeli büyük bir özveriyle çalışmış ancak çok sıkı şekilde uygulanan sokağa çıkma yasağı nedeniyle bu süre boyunca hep hastanede kalmış, Cizre'de yaşayan ailelerinden bile haber alamamışlardır.
- 12- Sokağa çıkma yasağı süresi boyunca Hükümet Konağı ve Adliye Binası da tümüyle kapalı kalmış, hiçbir adli ve idari hizmet sunulamamıştır. Sokağa çıkma yasağının sona erdikten çok sonra 16 Eylül 2015 tarihi itibarıyla ateşli silahla hayatını kaybeden kişilerin otopsi veya ölüm muayene işlemi dışında haklarında başkaca bir soruşturma ve delil toplama işlemi gerçekleştirilmemiştir. Anılan tarih itibarıyla ölüm olaylarının gerçekleştiği hiçbir yerde bir olay yeri incelemesi, delil toplama veya savcılık incelemesi yapılmamıştır. Tespit tarihi itibarıyla heyetimiz ölüm ve yaralanmaların meydana geldiği yerlerde yüzlerce kovan, patlamamış mermi, şarapnel parçaları, çatışma artığı nesnelere, polis zırhlı araç parçaları, kan izleri, kapı, duvar, ev eşyaları üzerinde kurşun izleri, yanmış, yakılmış araç kalıntıları vs. müşahade etmiştir. Delillerin gelişigüzel etrafa saçıldığını, alınıp götürüldüğünü ve ortadan kalkmaya başladığını gözlemlemiştir. Heyetimiz soruşturma makamları ve olay yeri inceleme ekiplerinin ölüm ve yaralanmaların gerçekleştiği yerlerde çalışmasının risk olabileceğini not etmektedir.
- 13- Yukarıda "Uluslararası Belgeler" başlığı altında yazılı Cenevre Sözleşmeleri'nin ortak üçüncü maddesi hükümleri uyarınca sivil yerleşim birimlerinin silahlı çatışmalara sahne olmaması, sivillerin yaşam alanlarında tehlikeli silahların kullanılmaması, bu alanlarda askeri operasyonların icra edilmemesi ve sivillerin yaşadığı mekanların hedef olmaması, sağlık çalışanlarına ve araçlarına herhangi bir engelleme yapılmadan görevlerini serbestçe ve güvenli bir şekilde yapmaları gerekmektedir.

İnsancıl hukukun bu ilkeleri ışığında Cizre'de sivil insanların yaşadığı mahallelerde siperler, hendek ve barikatlar oluşturulması, bu alanlarda ağır silahlarla donatılmış zırhlı askeri araçların kullanılarak operasyon icra edilmesi, mayın döşenmesi ve ağır silahlarla çatışmaların yaşanması, sivil halkın 8 gün boyunca askeri abluka altında; su, elektrik, gıda, ilaç vs. insanı ihtiyaçlardan yoksun bırakılması, yaralı ve hastaların sağlık merkezlerine sevkinin engellenmesi devletler ve devlet dışı silahlı grupları bağlayan CENEVRE SÖZLEŞMELERİ / İNSANCIL HUKUK İLKELERİ / ÇATIŞMA HUKUKU kurallarına açıkça aykırı olmuştur.

XI. Öneriler

- 1- Soruşturma makamlarının hızla ölüm ve yaralanmaların meydana geldiği yerlere giderek gerekli inceleme ve delil toplama işlemlerini yapması, soruşturma ve olay yeri inceleme ekiplerine yönelik herhangi bir şiddet eyleminden kesinlikle kaçınılması, bu konuda toplumun ve toplum üzerinde etkileri bulunan kanaat önderleri, sivil toplum örgütleri ve avukatların soruşturma makamlarına yardımcı olması gerektiğini önemle ifade etmek isteriz.
- 2- Yürütülecek soruşturmanın hızla ve objektif biçimde, özellikle aşırı, keyfi güç ve silah kullanarak ölüm ve yaralanmalara neden olan güvenlik görevlilerinin tespiti bakımından, polis araçları üzerinde bulunan kamera ve telsiz kayıtlarına el konularak gerekli incelemelerin yapılması; olay mahallindeki kovan, kurşun ve diğer bulguların toplanarak hızla balistik incelemelerinin yapılması ve görevlilerin kullandıkları silahlarla karşılaştırmanın yapılması,
- 3- Aynı şekilde yaralıların hastaneye kaldırılmasında ihmal ve kasıtları bulunan kişi veya görevlilerin tespiti bakımından 112 Acil Servis ve varsa diğer sağlık birimlerinin telsiz ve telefon kayıtlarının incelenmesi,
- 4- Cizre'nin bazı mahallelerinde kazılı bulunan hendeklerin ve oluşturulmuş taşlı barikatların bir an önce kaldırılması gerektiği, bu soruna silahsız ve askeri operasyona gerek kalmadan bir çözüm bulunmasının öneminin altını özellikle çizmek isteriz. Bu uygulama toplumun günlük yaşamını olumsuz etkilediği gibi, yakın veya uzun vadede yeni askeri operasyon ve güvenlik önlemlerini gündeme getirme gerekçesi oluşturacaktır. Bu durumun yeni çatışmalara yol açabileceği, 04 Eylül ile 12 Eylül 2015 tarihleri arasında yaşananlardan daha ağır operasyon ve çatışmalara yol açabileceği endişesini taşıdığımızı önemle kamuoyunun ve ilgililerin dikkatine sunmak isteriz.

- 5- Cizre toplumunda güvenlik görevlilerinin mahallelere girişleriyle birlikte yoğun yakalama ve tutuklamaların olacağı, Cizre'lilerin yaşam, özgürlük ve güvenlik hakkını ortadan kaldıracacağı, yıllar öncesinde yaşananlara benzer uygulamaların yaşanacağına dair güçlü ve yaygın bir kanaat bulunmaktadır. Yetkililerin, adli ve idari makamların Cizre halkına hukuk dışı bir durumun olmayacağı, kişilerin can ve güvenlik haklarının sağlanacağı ve yakalanacak kişilere ilişkin yapılacak soruşturma ve yargılamaların ölçülü ve adil olacağı konusunda güven vermesi gerektiğini ifade etmek isteriz.
- 6- Bilindiği gibi, 4442 Sayılı İller İdaresi Kanunu'nun 11. maddesi uyarınca, "Vali, il sınırları içinde bulunan genel ve özel bütün kolluk kuvvetlerinin ve teşkilatının amiridir. Dolayısıyla kolluk kuvvetlerinin yaptığı her türlü uygulamadan Şırnak Valisi'nin sorumluluğu bulunmaktadır. İlçede yaşanan olaylar neticesinde yirmi bir (21) sivilin hayatını kaybettiği göz önüne alındığında, Şırnak Valisi hakkında bir an önce cezai ve idari soruşturma başlatılmalı ve bu kamu görevlisinin görevden uzaklaştırılması değerlendirilmelidir.
- 7- Bilindiği gibi, 17.07.2004 tarihinde 5233 sayılı yasa yürürlüğe girmiştir. Bu yasa, idarenin kusursuz sorumluluğu durumlarında, olağanüstü halin ilan edildiği 19.07.1987 tarihinden sonra meydana gelen maddi zararlar ile kanunun yürürlüğü girmesinden sonra meydana gelecek maddi zararların tazmin edilmesini öngörmektedir. Bu nedenle, Cizre ilçesinde yaşayan vatandaşlarımızın "sokağa çıkma yasağı" ve devamında raporda ayrıntılı şekilde izah etmeye çalıştığımız olaylar ve zararlar neticesinde oluşan maddi zararlarının karşılanması için idari tespitler yapılmalıdır.
- 8- Yine, yukarıdaki açıklanan ve yaptığımız incelemelerde tespit ettiğimiz üzere, güvenlik güçlerinin aşırı ve orantısız güç yoluyla müdahalesi sebebiyle, Cizre'de birçok vatandaşın evlerinin duvarları yıkılmış, tahrip olmuş, evler oturulamayacak hale gelmiş, hatta bir kısmı tamamen yanmıştır. Bu sebeple mağdur olan vatandaşlara, iskan sağlanması için acil tedbirlerin alınması gerekmektedir.
- 9- Diyarbakır Barosu, Birleşmiş Milletler (BM) Hukuk Dışı, Kısayoldan Keyfi İnfazlar Özel Raportörü'nü Cizre'de yaşanan ölüm ve yaralanmaları incelemek üzere davet etmeye karar vermiştir.
- 10-Diyarbakır Barosu ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İnsan Hakları İnceleme Komisyonu'nu Cizre'de yaşanan ölüm ve yaralanmalar ile vatandaşların ihlal edilen diğer anayasal hakları konusunda inceleme yapmak üzere Cizreye davet edecektir.